24-мĕш çул тухать. Хакĕ 15

1941
ИЮЛЬ
26
ШАМАТКУН
174 (5889) №

Чăваш Коммуни

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ.

Хамăр çĕнтерессе çирĕппĕн шанса тăратпăр

Отечество хăрушлăхра чухне, унăн мĕнпур гражданĕсем боецсем пулса тăраççĕ, пĕтĕм çĕршыв фронт пулса тăрать. Хальхи вăхăтра çынсен мĕнпур шухăшĕсене пĕр тĕп шухăш — çĕнтерес шухăш ертсе пымалла. Çĕнтерӳшĕн кирлĕ маррисене, çĕнтерӳ тума чăрмантаракансене, ăна вăйсăрлатакансене пурне те аяккалла сирсе ямалла! Пирĕн тăван çĕршыв çине, аттесемпе асаттесен юнлă тарĕпе тунă тата пирĕн вăхăтри ăрусем ĕçлесе тунă çĕршыв çине тăшман килсе тапăнчĕ.

Иртнĕ вăхăтра пирĕн тăван çĕршыв хальхи пек пулман. Геройла, пĕтĕм хастарлăхпа ĕçлесе, унăн кашни пусăм çĕрĕшĕн, унăн пурлăхĕн кашни пĕчĕк пайĕшĕн кĕрешсе, ăна вуншар çулсем хушши туса пытăмăр. Тăраничен сывăрмасăр ĕçлесе, хамăра кирлĕ пулнине илмесĕр, ăна, хамăрăн аслă аннене — тăван çĕршыва пурне те патăмăр.

Пирĕн законлă йĕркепех мухтанса савăнмалли вăл—пирĕн хăватлă индустри, пирĕн колхозлă ялхуçалăхĕ, пирĕн авиаци, наука, искусство, — çавсене пурне те вăя хурса, пĕр кун хушшинче мар, пĕр уйăх хушшинче мар, ĕмĕрĕн тăватăмĕш пайĕ хушши ĕçлесе тунă.

Пирĕн çĕршывра героизм халăх йăлине кĕнĕ. Героизм пирĕн пурнăçăн пĕр пайĕ пулса тăчĕ. Хамăра шеллемесĕр, хастарлăн ĕçлемен пулсан, хаяр çулсем вăхăтĕнчи йывăрлăхсене çĕнтерсе пыман пулсан тата хамăрăн творчествăллă вăйсене вĕçĕмсĕр шанса тăман пулсан — эпир унăн гражданĕсем пулса тăракан аслă çĕршыва нихăçан та тума пултарайман пулăттăмăр.

Эпир лартнă задача простой, çăмăл задача пулман. Анчах халăх ăна татса пачĕ. Пурнăç хуçи пулса, вăл хăй хушшинчен хăйĕн интеллигенцине туса хучĕ, рабочисенчен государствăн Стаханов пек çĕнĕ сăнарлă деятельне, колхозниксенчен Ефремов пек çĕнĕ сăнарлă деятельне туса хучĕ, Чкалов пек виллĕмсĕр геройсен аллисемпе сывлăша çĕкле илчĕ. Тăван çĕршывăн çитĕнĕвĕсенче Совет Союзĕнчи тӳрĕ кăмăллă кашни гражданинăнах хăйĕн пайĕ пур. Унăн ырлăхĕсемшĕн ĕçленĕ кашни çынах çапла калама пултарать: «Куна эпĕ, ыттисемпе пĕрле, Днепрогэс тунă, эпĕ Фергана каналĕ тăрăх шыв янă, эпĕ çынсем пурăнман чăтлăхсене унта пурăнма çынсем куçартăм».

Акă ĕнтĕ çынсем пурте, пирĕншĕн чи сывăх та тăван пулса тăракансккерсем, хăрушлăхра.

Пире, аслă государство туса хунăскерсене, фашистла заправилăсем чурасем туса хума ĕмĕтленеççĕ. Фашистла пуçкасакансем пирĕн тăван çĕршывăн пурнăç центрĕсене хăратса тăраççĕ. Пирĕн тăван çĕр хăрушлăхра!

Пирĕн миллионшар ачасен пурнăçĕ хăрушлăхра, эпир вĕсене валли телейлĕ пурнăç хатĕрлетпĕр!

Йăвашчунлăхпа тимсĕрлĕх тĕп пултăр!

Хальхи вăхăтра çĕршывра хамăр çĕнтерессишĕн кĕрешнисĕр пуçне урăх нимĕнле ĕç те çук тата пулма та пултараймасть. «Хальхи вăхăтра çĕнтерессе нихăçанхинчен ытла шанса тăни кирлĕ, идейăллă пĕтĕçӳллĕх, тимĕр пек çирĕп дисциплина, организациллĕх, предательсемпе изменниксене хирĕç, йăвашчунлăхпа тимсĕрлĕхе хирĕç, хăравçăсене, паникерсемпе дезертирсене хирĕç хаяррăн кĕрешни, харпăрхăйне нимĕн шеллесе тăманни, тăшмана çĕнтерес тĕллевпе кирек-мĕнле жертвăсем тума та хатĕр тăни, кашни красноармеец, командир тата политработник юлашки юн тумламĕ юлмиччен, совет çĕрĕн кашни пусăмĕшĕн хăйĕн пурнăçне те шеллемесĕр тăма хатĕр тăни кирлĕ»,— çапла каланă Оборона Халăх Комиссарĕ Сталин юлташпа Нарком заместителĕн, Хĕрлĕ Çарăн политикăллă Главнăй Управлени начальникĕн Мехлис юлташăн директивинче.

Пирĕн боецсене çапăçăва ĕçрĕ тĕрĕсленнĕ вожаксем—хĕрлĕ командирсемпе çар комиссарĕсем илсе каяççĕ. Комиссарсем—вĕсем большевикла партипе Совет правительствин куçĕсемпе хăлхисем. Çар Комиссарĕпе политработникăн «Çăсен личнăй составне хавхалантарса çĕклемелле, ăна совет хĕçпăшалĕн вăйĕ çине, гитлерла ордасене Хĕрлĕ Çар çĕнтересси çине çирĕппĕн шанса тăрас туйăмпа воспитани памалла. **Çапăçури чи татăклă та ответлă самантра çар комиссарĕн хăюллăхпа паттăрлăх кăтартса, хăйĕн примерĕпе ытти командирсене хавхалантарса çĕклемелле тата боевой приказа часть пĕр пăркаланса тăмасăр пурнăçа кĕртмелле тумалла».**

Отечествăна хăйĕн кăкрипе тăрса хӳтлесси—боецсен, командирсемпе комиссарсен ĕçĕ çеç мар, тата пĕтĕм совет халăхĕн ĕçĕ пулса тăрать.

Халăх тăшмана пĕтĕм чĕререн курайманасть.

Тăшман хаярлăхĕ пирте килĕшменлĕхе çуратать.

Пирĕн çирĕп паттăрлăх тата çĕнтерессе шанса тăни тăшманăн сĕмсĕрлĕхне çĕмĕрсе тăкать.

Вăл мирлĕ халăхран мăшкăлланисем çавăншăн ăна хыттăн тавăрас аслă туйăма çуратаççĕ.

Эпир тăван çĕршыва организациллĕ пулнипе, пĕр çĕре тимĕр пек çирĕппĕн пĕтĕçнипе, геройла хастарлăхпа сыхласа хăваратпăр.

Çапăçу испытанийĕсен хăрушă сехетĕнче тăван çĕршыв пирĕнтен шанчăклă пулма, хăюллăхпа паттăрлăх кăтартма, мĕнпур вăя хума, пĕтĕм пурнăçа пама ыйтать. Хăйĕн личнăй интересĕсем çинчен, хăйĕн ырлăхĕ çинчен тата хăйĕн хăрушсăрлăхĕ çинчен мансан кăна совет гражданинĕ: эпĕ тăван çĕршыва хӳтлетĕп, тесе калама пултарать.

Аса илер-ха паян çулăмлă большевик Николай Островскин «Хурçă мĕнле хĕрнĕ» ятлă кĕнекинчи Павел Корчагинăн сăмахĕсене: «Этемшĕн чи хаклă пулса тăраканни—вăл пурнăç. Вăл пĕр хут çеç килет, ăна çакăн пек пурăнса ирттерес пулать: ним тĕллевсĕр пурăнса ирттернĕ çулсемшĕн шухăшласа чуна ыраттармалла ан пултăр..: вилнĕ чухне çапла калама пултартăр: пĕтĕм пурнăçа тата мĕнпур вăйсене тĕнчери чи лайăх ĕçшĕн—этемлĕхе ирĕке кăларассишĕн панă, тетĕр».

Тăшман хăйĕн вăйĕсене мĕн май килнĕ таранах пухтăр—эпир ăна хирĕç вишĕ хут ытларах пухăпăр. Эпир хамăр алăсемпе ĕçлесе тунă тăван çĕршыва хӳтлетпĕр. Пирĕн пĕр тĕллев çеç—çĕнтересси.

Эпир мĕнле пулсан та çĕнтеретпĕрех. Чыслăхшăн çапăçса мухтавлăн вилесси Совет Союзĕнчи гражданĕсен туйăмĕ пулса тăрать. Эпир Ленин сăмахĕсене яланах асра тытатпăр: **«Вилĕм çине хăрамасăр пăхасси массăсем хушшине сарăлмалла тата вăл çĕнтерӳ тума май памалла».**

Хĕрлĕ Çар воинĕ юлашки юн тумламĕ юлмиччененех çапăçать, анчах тăшмана парăнмасть. Фашистсен аллине тыткăна лекиччен, вилни лайăхрах.

Хĕрлĕ Çар тĕлĕнмелле паттăрлăхпа çапăçать. Вăл тăшмана çĕмĕрнĕçемĕн çĕмĕрет. Вăл нимĕçсен фашистла çарĕн тĕп чаçĕсемпе соединенийĕсене çĕмĕрсе тăкрĕ тата малалла та çĕмĕрсе пырĕ. Сăмахран, июлĕн 24-мĕшĕнче Смоленск енче пирĕн войскăсем, противник наступлени тунине хирĕç çапăçса, нимĕçсен çĕнĕрен пырса çитнĕ пехотăн пилĕкмĕш дивизине йăлтах çĕмĕрсе тăкнă.

Пирĕн халăх Хĕрлĕ Çарăн чи лайăх ывăлĕсене мухтать, вĕсене чыслать, вĕсем çинчен юрăсем хурать, вĕсене хăйĕн чи аслă наградисене парать. Паян эпир наградăласси çинчен СССР Верховный Совечĕн Президиумĕ кăларнă Указсене пичетлетпĕр. Германи фашизмне хирĕç пыракан кĕрешӳ фронтĕнче боевой заданисене кăтартуллăн пурнăçа кĕртнĕшĕн полковник Мишулина тата кĕçĕн лейтенант Кудрявцева Совет Союз Геройĕн званине панă.

Хĕрлĕ Çарăн начальство тата рядовой составĕн группине орденсемпе тата медальсемпе наградăланă. Мускав хулине сывлăшран пырса тапăннинчен сыхлас ĕçĕн начальство тата рядовой составне те орденсемпе тата медальсемпе наградăланă, мĕншĕн тесен пирĕн тăван Мускав—пĕтĕм совет халăхĕн юратнă хули çине тăшман авиацийĕ пырса тапăннă чухне вĕсем унăн тапăнуне паттăррăн тата пит ăсталăн сирсе янă. Урса кайнă фашистла çăхансем пирĕн Хĕрлĕ столица çине тăвата хутчен массăллăн пырса тапăнма хăтланнисем кашниннех арканса кайрĕç. Гитлерла мĕнпур авантюра арканса каясси пурпĕрех пулмалли япала!

Хĕрлĕ Çарпа пĕтĕм совет халăхĕ хăйсем çĕнтерессе çирĕппĕн шанса тăраççĕ.

Пирĕн тĕрĕс ĕçшĕн, малалла!

(«ПРАВДА» умстатьи, июлĕн 25-мĕш).

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМĔН

УКАЗĔ

Полковник В. А. Мишулина Совет Союз Геройĕн званине парасси çинчен

Германи фашизмне хирĕç пыракан кĕрешӳ фронтĕнче Командованин боевой заданийĕсене кăтартуллăн пурнăçа кĕртнĕшĕн тата çак ĕçре хăюллăхпа паттăрлăх кăтартнăшăн полковник Василий Александрович **Мишулина,** танковăй соединени командирне, **Ленин** орденĕ тата **«Золотая Звезда»** медалĕ парса, **Совет Союз Геройĕн** званине парас.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ А. ГОРКИН.

Мускав, Кремль.
1941 çулти июлĕн 24-мĕш.

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМĔН

УКАЗĔ

Кĕçĕн лейтенант Н. Л. Кудрявцева Совет Союз Геройĕн званине парасси çинчен

Германи фашизмне хирĕç пыракан кĕрешӳ фронтĕнче Командованин боевой заданийĕсене кăтартуллăн пурнăçа кĕртнĕшĕн тата çак ĕçре хăюллăхпа паттăрлăх кăтартнăшăн кĕçĕн лейтенант Никифор Лаврентьевич **Кудрявцева Ленин** орденĕ тата **«Золотая Звезда»** медалĕ парса, **Совет Союз Геройĕн** званине парас.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ А. ГОРКИН.

Мускав, Кремль.
1941 çулти июлĕн 24-мĕш.

Хĕрлĕ Çарăн высший начальство составне çар званийĕсем парасси çинчен

СССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕ йышăннă постановлени

ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕ **çапла йышăнать:**

Хĕрлĕ Çарăн высший начальство составĕнчи çынсене ССР Союзĕн Верховный Совет Президиумĕ 1940 çулти майăн 7-мĕшĕнче кăларнă Указпа çирĕплетнĕ çар званисем парас.

ТАНКОВĂЙ ВОЙСКĂСЕН ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ЗВАНИНЕ ÇАКНА ПАРАС:

1. **Мишулин** Василий Александрович.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ЗВАНИНЕ ÇАКСЕНЕ ПАРАС:

1. **Баранов** Виктор Кириллович.
2. **Бычковский** Александр Федорович.
3. **Ветошников** Леонид Владимирович.
4. **Гончаров** Михаил Дмитриевич.
5. **Дашчев** Иван Федорович.

ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Председателĕ И. СТАЛИН.
ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Ĕçĕсен Управляющийĕ Я. ЧАДАЕВ.

Мускав, Кремль.
1941 çулти июлĕн 24-мĕш.

Мускава сывлăшран тапăннинчен сыхлакан чаçсен начальство тата рядовой составне наградăлани

СССР Верховный Совечĕн Президиумĕ 1941 çулти июлĕн 24-мĕшĕнче кăларнă Указпа Мускав çине тăшман авиацийĕ килсе тапăннисене сирсе янă чухне хăюллăн тата пĕлсе кĕрешнĕшĕн Мускава сывлăшран тапăннинчен сыхлакан чаçсен начальство тата рядовой составĕнчи çынсен группине орденсемпе тата медальсемпе наградăланă.

Ленин орденĕпе çаксене наградăланă: лейтенант С. С. Гошко, старший лейтенант И. В. Клец, кĕçĕн лейтенант П. А. Мазепин, капитан К. Н. Титенков, лейтенант А. Е. Турукало. **Хĕрлĕ Ялав** орденĕпе 28 çынна, **Хĕрлĕ Çăлтăр** орденĕпе 28 çынна тата **«За отвагу»** медальпе 22 çынна наградăланă.

(ТАСС).

Хĕрлĕ Çарăн начальство тата рядовой составне ССР Союзĕн орденĕсемпе тата медалĕсемпе наградăлани

СССР Верховный Совечĕн Президиумĕ 1941 çулти июлĕн 24-мĕшĕнче кăларнă Указпа Германи фашизмне хирĕç пыракан кĕрешӳ фронтĕнче Командованин боевой заданийĕсене кăтартуллăн пурнăçа кĕртнĕшĕн тата çак ĕçре хăюллăхпа хастарлăх кăтартнăшăн çак юлташсене Хĕрлĕ Ялав орденĕпе наградăланă: старший лейтенант Н. А. Дьякончук, лейтенант Г. К. Иванов, подполковник Н. А. Калошин, старший сержант И. С. Малыхин, старший политрук К. Н. Мягков, майор В. А. Рудаков, красноармеец Е. И. Снирков тата капитан И. А. Ярандин.

Хĕрлĕ Çăлтăр орденĕпе 14 çынна наградăланă. Вĕсен шутĕнче: политрук К. П. Бархатов, сержант А. И. Босов, старший лейтенант Ю. М. Ковнев, лейтенант Н. И. Салобой, красноармеец М. Я. Сергеев, старший лейтенант Г. В. Собко т. ыт. те. «За отвагу» медальпе 31 çынна, «За боевые заслуги» медальпе—3 çынна наградăланă. (ТАСС).

Ютçĕршыв корреспонденчĕсен черетлĕ пресс-конференцийĕ

Ютçĕршыв корреспонденчĕсен июлĕн 24-мĕшĕнче пулнă черетлĕ пресс-конференцийĕнче Совет Информаци Бюровĕн начальник заместителĕ С. А. Лозовский юлташ нимĕç авиацийĕ Мускав çине пырса тапăннисен итогĕ çинчен калакан çакăн пек даннăйсене пĕлтернĕ:

Тĕплĕн палăртнă тăрăх, нимĕç самолечĕсен 3—4 проценчĕ кăна зенитнăй батарейăсем заградительнăй майпа персе тăни витĕр тата çĕрлехи истребительсен отрячĕсем витĕр тухма пултарнă. Пирĕн зенитнăй батарейăсемпе çĕрлехи истребительсем фашистсен эскадрильисене Мускавран чылай инçетре кĕтсе илеççĕ.

Совет истребителĕсен авиацийĕ ăнăçлăн ĕçленине тата зенитчиксем питех те тĕл пенике пула, нимĕçсем Мускав патне пыракан самолетсен пĕтĕм хисепĕнчен вăтамран 10—11 процентне çухатаççĕ. Противникăн Мускав патнелле пынă пĕччен самолечĕсем вара бомбăсене тĕлли-паллисĕр тата мĕнле май килнĕ çавăн пек пăрахса хăвараççĕ.

Лозовский юлташ çакна палăрт тунă: Мускав çине килсе тапăннин результачĕ вăл — пурăнмалли уйрăм çуртсенче пушар тухни тата вилнисемпе аманнисен пысăк мар хисепĕ пулать. Çар объекчĕсенчен пĕрне те сиен туман.

Пĕтĕм Мускав çунать тесе, нимĕçсен радиостанцийĕ суйнисене çакă ĕнтĕ пĕтĕмпех сирсе пăрахать тата çакна кăтартса парать: нимĕçсен командованийĕн Мускав çине тапăнассипе сыхăнса тăракан планĕсем пурнăçа кĕмесĕр арканса кайрĕç.

Совет Информаци Бюровĕнчен

(1941 çулти июлĕн 24-мĕшĕнчи каçхи пĕлтерӳ)

Июлĕн 24-мĕшĕнче Порхов, Смоленск тата Житомир енĕсенче вăйлă çапăçусем пынă.

Фронтăн ытти енĕсемпе участокĕсенче пысăк çапăçусемех пулман.

Смоленск енче пирĕн войскăсем, противникăн наступлени тăвакан пысăк вăйĕсене хирĕç çапăçса, нимĕçсен нумаях пулмасть килсе çитнĕ пиллĕкмĕш пехота дивизине йăлтах çĕмĕрсе тăкнă.

Пирĕн авиаци çав кун хушшинче, çĕр çинчи войскăсемпе пĕрле, противникăн мотомехчаçĕсемпе пехотине вăйлăн пыра-пыра çапнă тата унăн аэродромсенчи авиацийĕ çине тапăннă.

Тĕрĕслесе палăртнă даннăйсем тăрăх, июлĕн 23-мĕшĕнче сывлăшри çапăçусенче тата çĕр çинче пирĕн авиаци противникăн 58 самолетне пĕтерсе тăкнă. Пирĕн 19 самолет çухалнă.

Тĕрĕслесе палăртнă тăрăх, июлĕн 24-мĕш ыран тенĕ чух çĕрле, нимĕç авиацийĕ Мускав çине пырса тапăннă чухне, нимĕçсен пилĕк самолетне персе антарнă.

* * *

Совет Союзĕн Геройĕ Шевченко ертсе пыракан авиасоединени фашистла захватчиксене хирĕç пĕр уйăх вăрçнă хушăра тăшман танкĕсен, автомашинисен, пехотин темиçе колоннине тата пĕр пысăк штаба çĕмĕрсе тăкнă, нумай зенитнăй батарейăсене стройран кăларнă. Авиасоединенири летчиксем сывлăшри çапăçусенче противникăн 71 самолетне персе антарнă тата фашистсен аэродромĕсем çине пыра-пыра тапăнса 35 самолета çунтарса янă.

* * *

Старший лейтенант Потапин роти Н-ски участока икĕ кун хушши хӳтлесе тăнă. Виççĕмĕш кунне фашистсем, ĕç ăнманнишĕн урса кайнипе, пирĕн рота тылне кĕме шутланă. Сулахай флангра вишĕ лайăх пулеметчиксем Рузаев, Косой тата Груздев юлташсем противникăн наступлени туса пыракан чаçне флангран пеме пуçланă. Çапăçу пынă вырăнта гитлеровецсен сакăрвун салтак вилсе тата аманса юлнă, гитлеровецсем каялла тарма тытăннă. Пирĕн танкеткăсем нимĕç салтакĕсене хыçалтан пилĕк километр хăвалаcа пынă. Çĕнтерӳ штыксемпе атака туса çирĕплетнĕ.

* * *

Н-ски авиасоединени противникăн инçетри тылĕнче узелти Н. чугунçул станцийĕ çине бомбăсем пăрахнă. Станцире боеприпассен складĕнчен инçех мар çĕрте нимĕçсен войсковой эшелонĕсем вишĕ эшелон тăнă. Малта пыракан самолет штурманĕ капитан Кобин боеприпассен склачĕ çине бомбăсем пуринчен малтан пăрахнă. Склад взрыв пулса сирпĕнсе кайнă. Снарядсен катăкĕсем эшелонсене пырса тивнĕ. Станцире пысăк пушарсем тухнă. «Мессершмиттсен» звени пирĕн самолетсене икĕ хутчен атакăлама пăхнă, анчах ĕç тухман. Стрелок-радистсем Коновалов, Сыркин тата Олейников нимĕçсен вишĕ машинине çĕмĕрсе тăкнă.

* * *

Фашистсем йышăннă территорире йывăр аманнă пилĕк красноармеец юлнă. Дружинница Клавдия Павлова юлташ аманнă красноармеецсене çăлма тата вĕсене госпитале илсе çитерме тăрăшнă. Вăл вăрман хĕррине, аманнă боецсем пытанса выртнă çĕре, хырăмпа шуса пынă. Аманнисенчен пĕрине çурăм çине хурса çыхнă та, Клавдия Павлова тăвата километр хушши хырăмпа шуса пынă, боеца малти санитарнăй поста илсе çитернĕ. Çапла майпа вăл, пĕр кун хушшинче, аманнă красноармеецсене пурне те çăлса хăварнă.

* * *

Гитлер ставленникĕ — Словакин çар министрĕ Чатлош черетлĕ распоряжени пичетлесе кăларнă, çав распоряжени тăрăх Словакири çĕнĕ тырпулсене пĕтĕмĕшпех нимĕçсен фашистла çарне параççĕ. Словакири нумай патриотсем, çавăн пек çаратнă пирки тарăхнăскерсем, алла хĕçпăшал илсе хăйсен тырпуллине фашистла вăрă-хурахсенчен сыхласа хăварма йышăннă. Коритница хули çывăхĕнчи чылай ялсенчи хресченсем правительствăн продовольстви отрячĕсене хăваласа кăларса янă. Çакна хирĕç Чатлош тискер ĕç тунипе ответленĕ. Словаксене, икĕ пин çынна яхăн, концентрациллĕ лагерьсене янă. «Словак» хаçат пĕлтернĕ тăрăх, юлашки эрне хушшинче кăна массăллă ухтарусем туса 587 çынран хĕçпăшал туртса илнĕ.

* * *

Германи командованийĕ, юлашкинчен, генерал-майор Лансель вилни çинчен пĕлтернĕ. Çак гитлеровеца партизан пульли вĕлернĕ. Германири Трансоцеан агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Германин пĕр пехота соединенийĕн тылĕнче Лансельпе унăн штабĕ çине совет партизанĕсем тапăннă пулнă, Лансель тарма хăтланнă, анчах ăна персе вĕлернĕ.

* * *

Совет патриочĕсем-нефтянниксем хăйсен мĕнпур ĕçне фронт интересĕсене пăхăнтараççĕ. Азербайджан СС Республикинчи комплекснăй бригада мастерĕ Шевченко юлташ скважинăра нефть кăларассине икĕ хут ӳстернĕ. Çав бригадăн тепĕр участокĕнче скважинăран нефть пырса тăрасси тăхăр хута яхăн ӳснĕ. Бурильщиксем халĕ скважинăсене срокчен малтан хатĕрлесе параççĕ. Гаспаров юлташ ертсе пыракан бригада скважинăна пăраласа шăтарассине срокчен икĕ эрне малтан вĕçленĕ, бригада ытти скважинăсене татах та пысăкрах хăвăртлăхпа пăраласа шăтарма пулнă. Орлов юлташ ертсе пыракан бригада скважинăна пăраласа шăтарас ĕçе норма тăрăх вунçичĕ кун вырăнне вунпĕр кун хушшинче вĕçленĕ. Минасов юлташ ертсе пыракан бригада скважинăна пăраласа шăтарас тĕлĕшпе 12 кунта пурнăçа кĕртме панă заданине пилĕк кун хушшинче пурнăçа кĕртнĕ. Сызраньри нефть промыслисенче мастер Атапин юлташ ертсе пыракан коллектив скважинăна пăраласа шăтарас ĕçе срокчен пĕр уйăх малтан пĕтернĕ. Скважинăсене капитальнăй ремонт тăвас тĕлĕшпе ĕçлекен бригада (Грузия),—бригадăна Джиоев юлташ ертсе пырать,—юлашки кунсенче ĕçлемесĕр тăнă темиçе скважинăна строя янă, халĕ çавăн пек скважинăсен тепĕр ушкăнне хута яма хатĕрлет. Ишимбаеври нефть промыслисенче ĕçлекен çамрăк инженер Сайфуллин юлташăн изобретенийĕ нефть кăларассине чылай ӳстерме пулăшнă. Çав изобретение производствăра ĕçе кĕртни пиншер тонна нефть хушса илме май панă.

* * *

Гражданла халăхран организациленĕ ирĕклĕ пожарнăй постсем тата предприятисемпе учрежденисенчи самозащита группиcем нимĕç самолечĕсем Мускав çине пырса тапăнса вут чĕртекен бомбăсем пăрахнипе пурăнмалли çуртсенче тухнă пушарсене хăюллăн тата хăвăрт сӳнтернĕ. К. урамĕнче вут чĕртекен вишĕ бомба крышăна шăтарса тухса чердак çине ӳкнĕ. Крыша çинче дежурствăра тăнă дворник Петухов юлташ çухалса кайман. Вăл чердак çине хăвăрт аннă та вут чĕртекен бомбăсене хăйăр сапса сӳнтернĕ. Б. переулокри икĕ хутлă йывăç çурт килкартине вут чĕртекен икĕ бомба ӳкнĕ. Килхуçи хĕрарăмĕ Антонова вĕсене çийĕнчех сӳнтернĕ. Л. районĕнчи вăтам шкул çурчĕ çине вут чĕртекен бомбăсем пиллĕк ӳкнĕ. Бомбăсене темиçе минута хушшинчех сӳнтернĕ. Ремесленнăй училище общежитийĕн крыши çине вут чĕртекен бомбăсем 11 бомба ӳкнĕ. Çав училищĕри учениксем Николай Костюков, Владимир Семенов тата Алексей Дворицкий отлично ĕçленĕ. Вĕсем çав 11 бомбăна пурне те крыша çинчен илсе килкартине пăрахнă, вĕсене унта сӳнтернĕ.

* * *

Нимĕçсен фашистла авиацийĕ Мускав çине пырса тапăннă вăхăтра зенитчиксем, прожектористсем, аэростатчиксем хăюллăхпа паттăрлăх кăтартнă. Красноармеец-пулеметчик Галявин, тăшманăн аялтан вĕçекен самолечĕсене тĕл персе, темиçе самолета хăваласа янă. Фашистла летчиксем пĕтĕм груза хула тулашĕнчи вăрман çине пăрахнă. Н-ски батарея районĕнче вут чĕртекен бомбăсем нумай пăрахнă пулнă. Красноармеец-повар Тимофеев юлташ çав вăхăтра каçхи апат хатĕрленĕ. Тимофеев юлташ 13 бомба сӳнтернĕ. Н-ски прожекторнăй станцире вут чĕртекен темиçе бомба ӳкнĕ. Красноармеец Зотов, установкăра ĕçлекенскер, çунакан бомбăсене сӳнтернĕ, çакăн хыççăн станци йĕркеллĕ ĕçлеме пуçланă. Зенитчик Генин юлташа снаряд катăкĕ амантнă, анчах вăл хăй постне пăрахса кайман, фашистла çăхансем çине пĕрмаях персе тăнă.

Фашистла агрессора çапса аркатаççех!

Нью-Вестминстертан (Канада) М. И. Калинин юлташ патне янă телеграмма

СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ М. И. Калинин юлташ Нью-Вестминстертан (Канада) çакăн пек телеграмма илнĕ:

«Эпир, украинецсемпе вырăссем, Нью-Вестминстерта (Канада) митинга пухăнса, çĕнтерӳ сирĕнте пуласси тата фашистла агрессора çапса аркатассине пĕтĕмĕшпех шанса тăни çинчен, эпир те сирĕн халăхпа пĕр шухăшлă пулни çинчен пĕлтеретпĕр.

ПРИСТУПА — председатель».

(ТАСС).

Сиднейри рабочи парти— Сталин юлташа

Сталин юлташ ячĕпе Сиднейри (Австралия) рабочи парти организацийĕн секретарĕнчен Чендлертан çакăн пек телеграмма илнĕ:

«Мускав. Премьер Сталина.

Сиднейри рабочи парти организацийĕ Совет Союзĕнчи паттăр халăха салам ярать тата геройла кĕрешӳре гитлеризма поражени кӳрессишĕн тата социализма сыхласа хăварассишĕн ăна пулăшма пулать.

Секретарь ЧЕНДЛЕР».

(ТАСС).

Хĕрлĕ Çартисен çемьисене—пулăшу

СОВЕТСКОЕ. Еççынни депутачĕсен райсовет исполкомĕ çумĕнчи комисси пĕрремĕш ларăвĕ пулса иртрĕ. Унта пособи ыйтса панă заявленисене пăхса тухнă.

Выла-Базарĕнчи «Хастар» колхоз членĕ В. Петров мобилизаци йĕркипе фронта кайнă. Унăн арăмĕ киле 3 ачапа юлнă. Комисси ăна уйăхра 75 тенкĕ пособи памалла турĕ.

Тукасри «Культура» колхозри К. Егоровăн арăмĕ киле икĕ ачапа юлнă. Комисси йышăннă тăрăх, вăл малалла уйăхра 50 тенкĕ пособи илсе тăмалла.

И. ИВАНОВ.

Шупашкар хула Совечĕн сывлăха сыхлав тата çутĕç отделĕсем Хĕрлĕ Çара кайнă çынсен çемьисене пулăшас тĕлĕшпе пысăк ĕçсем туса пыраççĕ. Шкул çулне çитмен икçĕр ачана яхăн ача яслисемпе садĕсене вырнаçтарнă.

Брызгалова юлташăн вишĕ ачи, Капустина, Андреева, Скворцова, Чернова юлташсен иккшер ача садсене çӳреççĕ.

Кунсăр пуçне кăкăр ĕмекен ачасене яслĕсене вырнаçтарнă. Ачасен амăшĕсене ĕçлеме лайăхрах условисем туса парас майпа пĕррремĕш номерлĕ ясле икĕ сменăпа, иккĕмĕш номерлĕ ясле талăкĕпех ĕçлеççĕ.

А. АНИСИМОВА.

Эпир тӑшмана ҫапса аркататпӑр

Отечественнӑй вӑрҫӑ пуҫланнӑранпа Кураккассинчи «Хурӑнсӳч» колхозран Афанасий Николаев, Василий Яродов тата Егор Михайлов юлташсене фронта ӑсатрӗҫ. Колхозниксем вӗсене ҫапла каларӗҫ:

— Ҫапса аркатӑр вӑл тӑшмана! Пирӗн ҫӗр ҫине вӑл ура ярса пусма ан пултартӑр. Эсир пирӗн пирки ан хумханӑр, эпир кунта, тылра, Хӗрлӗ Ҫара мӗн кирлине парса, пулӑшма тӑрӑшӑпӑр.

Боецсем вӗсене хирӗҫ ҫапла ответ пачӗҫ:

— Эсир, колхозниксем, хӑвӑр пирӗншӗн ан хумханӑр. Эпир тӑшмана сывлама памӑпӑр, вӑл ӑҫтан килсе кӗнӗ, ҫавӑнта ӑна ҫапса хуҫӑпӑр. Тыл ҫирӗп пултӑр. Умри ӗҫсене тӳрӗ кӑмӑлпа туса пырӑр.

Колхозниксемпе Хӗрлӗ Ҫар боецӗсен шухӑшӗсем пӗрех: тӑшмана хӑвӑртрах пӗтерсе тӑкмалла. Тӑшмана ҫӗнтерме ҫирӗп фронт, ҫирӗп тыл кирлӗ. Пирӗн тылпа фронт ҫирӗп. Ҫӗнтерӳ пирӗнте пулать.

Колхозниксем утӑ ҫулнӑ, ҫум ҫумланӑ е ытти ӗҫсене тунӑ ҫӗрте канма лараҫҫӗ. Ҫакӑн пек чухне вӗсем сӑмах тапратаҫҫӗ:

— Паян вӑрҫӑ ӗҫӗсем ҫинчен мӗн пӗлтерчӗҫ-ши?

Колхозри учетчик Иван Романов хӑйпе пӗрле бригадӑсем валли хаҫатсем илсе ҫӳрет. Колхозниксенчен хӑшӗсем вӑл хаҫатсене хӑйсен аллине илсе Совет Информаци Бюровӗ пӗлтернисене хыттӑн вулама тытӑнаҫҫӗ. Вуланине пурте тимлӗн итлеҫҫӗ. Хӑшпӗр колхозниксем Хӗрлӗ Ҫар паттӑр ҫӗнтерӳсем тунинчен тӗлӗнсе, хаҫата вулама чарӑнма ыйтса, сӑмах хушаҫҫӗ.

— Хӗрлӗ Ҫар Гитлера ҫапмаллипех ҫапать. Лешсем, фашистсем, орудисене, пулеметсене пӑрахсах урисене ҫӗре перӗнтермесӗр тараҫҫӗ пуль. Мӗн чухлӗ тата унта тӑкӑнса юлаканӗ...

— Ҫавӑ кирлӗ вӗсене,—хушать иккӗмӗшӗ.

— Ну-ка, малалла вула.

Хӗрлӗ Ҫар тунӑ ҫӗнтерӳсемшӗн кашни колхозник савӑнать, унӑн тата хастарлӑрах ӗҫлес кӑмӑлӗ хӑпарать.

Наталья Павлова колхозницӑн ывӑлӗ, Михаил Герасимов, 1939 ҫулта Хӗрлӗ Ҫара кайнӑ. Унччен малтан Герасимов юлташ машинно-тракторнӑй станцинче тракторист пулнӑ. Халӗ вӑл танкист, фронтра вӑл хӑйӗн танкӗпе тӑшман танкӗсене ҫӗмӗрет. Ӑна амӑшӗ тӑшманпа ҫапӑҫма сывлӑх сунать.

— Ҫапӑҫтӑр вӑл, сирсе пӑрахтӑр тӑшмана. Эпӗ кунта, колхозра, пур ӗҫе те хутшӑнма тӑрӑшатӑп. Сӑнран пӑхсан халӗ ватӑ пек пулсан та, манӑн вӑй-халӑм пур, Хӗрлӗ Ҫара, Тинӗс-Ҫар Флотне пулӑшнӑ ҫӗрте эпӗ пысӑк ӗҫсем тума пултаратӑп.

Тӗрӗс калать Наталья Павлова колхозница. Эпир пурте тӑшмана ҫӗмӗрсе тӑкма Хӗрлӗ Ҫара пулӑшатпӑр, пурне те фронт валли хатӗрлетпӗр.

Наталья Павлова кӑҫал 87 ӗҫкунӗ тунӑ. Иртнӗ кунсенче вӑл ҫынсемпе пӗрле, колхозӑн 1941 ҫулхи обязательство шучӗпе, иртнӗ ҫулхи запасран государствӑна тырӑ леҫме кайнӑ. Колхоз халӗ государствӑна 46 центнер тӗштырӑ тӑратнӑ. Ҫак кунсенчех татах тепӗр хӗрлӗ обоз организацилет.

Ефросиния Макарова упӑшки Иван Константинов урса кайнӑ юнлӑ фашизма хирӗҫ ҫапӑҫать. Ефросиния хӑйӗн упӑшкинчен тӑшмана ҫӗнтернипе таврӑнма ыйтать.

— Эпӗ санӑн паттӑрлӑхна кӗтетӗп. Тӑшмана эс ҫӗнтерсе кил. Ун чухне пирӗн пурнӑҫ тата лайӑхрах чечекленӗ тата пуянтарах пурӑнма тытӑнатпӑр. Кӑҫал тырпул та нихӑҫанхинчен тухӑҫлӑрах ӳсет.

Наталья Павлова та, Ефросиния Макарова та, пурте тӑшмана хытӑ ылханаҫҫӗ. Совет халӑхӗн хӑватлӑ ылханӗ ҫитет, тӑшман хӑйне валли шӑтӑк алтать.

Анастасия Никандрова ывӑлӗ Николай Коннов фашизмӑн урнӑ йыттисемпе ҫапӑҫса аманнӑ. Халӗ вӑл госпитальре выртать. Госпитальрен тӑванӗсем патне ҫыру ҫырнӑ. Вӑл тӑшмана ылханса ҫапла ҫырать: «Эсир, тӑвансем, колхозра пур ӗҫсене те вӑхӑтра туса пыма тӑрӑшӑр.

Эпӗ фронтра амантӑм. Кӗҫех сывалса ҫитетӗп. Сывалса ҫитнӗ хыҫҫӑн каллех фронта каятӑп. Тӑшмана ахаль каҫармастпӑр, вӑл кунта хӑйӗн вилӗмне тупать».

Колхозра пур ӗҫсем те ӑнӑҫлӑн пулса пыраҫҫӗ. Колхозниксем пурте тӳрӗ кӑмӑлпа тӑрӑшса ӗҫлеҫҫӗ.

Анна Иванова колхозра доярка пулса ӗҫлет. Вӑл июль уйӑхӗнче 400 литр сӗт суса илес вырӑнне 700 литр суса илнӗ.

Капитон Денисов виҫҫӗмӗш ҫул колхоз хуралӗнче пурӑнать. Вӑл халӗ колхоз пурлӑхне тата ҫирӗпрех сыхлама тытӑнчӗ.

Колхоз утӑ ҫулса пӗтерчӗ. Тислӗк тӑкса, ҫӗртме туса ҫитерчӗ. Клевер 9,6 гектар, ҫуртри 12,39 гектар ҫумланӑ.

Тыл ҫирӗп. Совет халӑхӗн хастарлӑхӗ темиҫе хут ӳсрӗ. Вӑл ҫапла калать:

— Эпир тӑшман кулли пулмастпӑр. Эпир ӑна ҫапса аркататпӑр. Ҫӗнтерӳ пирӗн алӑра пулать.

Элӗк р.

Ив. МОСЕЕВ.

Колхозниксен патриотизмлӑ движенийӗ вӑйлансах пырать

СӖНТӖРВӐРРИ. Районри колхозсем мухтавлӑ Хӗрлӗ Ҫара пулӑшас тесе, государство умӗнчи обязательствӑсене срокчен тултарма тӑрӑшаҫҫӗ. Июлӗн 12-мӗш тӗлне районра 20 колхоз государствӑна срокченех тырӑ пама тытӑнчӗҫ. Вӑл шутран: Кӗҫӗн-Ӑстакассинчи «Коминтерн» колхоз — 64 центнер, Шуркассинчи Киров ячӗпе тӑракан колхоз — 57 центнер, Шуршӑлти Чкалов ячӗпе тӑракан колхоз — 40 центнер, Турханкассинчи «Верный путь» колхоз — 35 центнер тӗштырӑ панӑ.

Чылай колхозсем ытти обязательствӑсене те ӑнӑҫлӑн тултараҫҫӗ. Чутукассинчи Молотов ячӗпе тӑракан колхоз аш-какай, сӗт-ҫу, ҫӑмарта памалли ҫулталӑк планне 100 проценчӗпех тултарнӑ. Магазь ялсоветне кӗрекен колхозсем те ҫӑмарта тата ҫӑм памалли обязательствӑсене пӗтӗмпех тултарнӑ.

Колхозниксем те хӑйсен парӑмӗсене срокченех тӳлеҫҫӗ. Уракӑварри Буденный ячӗпе тӑракан колхозри 18 колхозник хуҫалӑхӗ аш-какай памалли ҫулталӑк планне 100 проценчӗпех тултарнӑ, 34 хуҫалӑх 2-мӗш кварталшӑн парса татнӑ.

Районра Виҫҫӗмӗш Пятилеткӑн (тӑваттӑмӗш ҫулхи кӑларӑм) Заем укҫине пухас ӗҫ те хӗрӳллӗн пырать. Пысӑк Маклашкинори «Осоавиахим» колхоз членӗсем ҫӗнӗ заема 4200 тенкӗлӗх ҫырӑннӑ пулнӑ. Халӗ колхозниксем ҫав суммӑна пӗтӗмӗшпех тӳленӗ, облигацисене алла илнӗ. Анаткассинчи «Майӑн 1-мӗш», Пӗчӗк Маклашкинори «Хӗрлӗ Ҫар», Юрьевкӑри «Малалла», Кайри Шӗнерпуҫӗнчи «Кустарь», «Красный Волгарь» колхоз членӗсем те кӑҫалхи заемшӑн срокчен укҫа тӳлерӗҫ.

Колхозниксем кӑҫалхи страховка укҫине, ялхуҫалӑх налогне срокченех тӳлеме тытӑнчӗҫ. Амачкинори «Красная звезда» колхоз членӗ колхозри паллӑ стахановец Костров юлташ хӑйне извещени паричченех кӑҫалхи ялхуҫалӑх налогне, ҫӗнӗ закон тӑрӑх 100 процент хушса, пӗтӗмӗшпех парса татнӑ. Кун пек тӗслӗхсем районра татах та нумай.

В. ИВЛЕВ.

ПӖПРЕҪ. Шӑртанти «Заря» колхоз членӗсем ҫулйӗр строительствинче хастарлӑн ӗҫлеҫҫӗ. Ҫулйӗр бригадин бригадирӗ Абрамов юлташ Хӗрлӗ Ҫара кайрӗ, унӑн вырӑнне ҫамрӑк хӗрача В. Пашкова юлташ ӗҫлет. Вӑл хӑйне шанса панӑ ӗҫе чыслӑн пурнӑҫласа пырать. Начар ҫулсене юсанӑ, ял хушшинче пысӑк пӗве пӗвеленӗ. «Комбайн» колхозри вӑйпитти арҫынсем вӑрманта ӗҫлеҫҫӗ, хӗрарӑмсемпе подросткӑсем колхозри ҫӑмӑлрах ӗҫсене тӑваҫҫӗ. Колхоз уборкӑна хатӗр: жнейкӑсене юсаса лартнӑ, урапасемпе лаша кӳлмелли ытти хатӗрсене ҫителӗклӗ хатӗрлесе хунӑ.

Колхозниксем государство умӗнчи обязательствӑсене срокчен тултарма тӑрӑшаҫҫӗ. Ҫӗнӗ заем укҫине пӗтӗмӗшпех пухса ҫитернӗ. Аш-какай, ҫӑмарта хатӗрлев планӗсене тултарнӑ.

«Молния» колхозри таварлӑ сӗт-ҫу ферминче ӗҫлекенсем (ферма заведующийӗ И. Терентьева) ҫӗршыва сӗт-ҫу ытларах парассишӗн кӗрешеҫҫӗ. Ӗнесенчен сӗт суса илессине кашни кунах ӳстерсе пыраҫҫӗ.

«Осоавиахим» колхозри дояркӑсем те ҫак иртнӗ 6 уйӑх хушшинче планран ирттерсе 1214 литр сӗт суса илнӗ. «Победа» колхозри ӗне ферминче ӗнесенчен сӗт суса илмелли ҫулталӑкри плана ытлашшипех тултарнӑ.

— Тӑшмана ҫапса аркатма Хӗрлӗ Ҫара пур майсемпе те пулӑшатпӑр. Эпир Хӗрлӗ Ҫар валли ҫителӗклӗ аш-какай, ҫирӗп те тӗреклӗ лашасем хатӗрлесе парассишӗн кӗрешетпӗр,—теҫҫӗ выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес ӗҫре ӗҫлекенсем.

Дм. МИХАЙЛОВ.

ВӐРНАР. Пӑваялӗнчи «Большевик» колхоз членӗсем хамӑрӑн тыла ҫирӗплетес, Хӗрлӗ Ҫара пулӑшас тӗлӗшпе тӑрӑшса ӗҫлеҫҫӗ. Халӗ колхоз утӑ ҫулса пуҫтарса кӗртнӗ, государствӑна утӑ памалли плана тултарнӑ. Утӑ ҫулнӑ ҫӗрте ватӑ колхозниксемпе колхозницӑсем: В. Кузьмин, М. Сергеева, П. Сидоров, М. Алгашева юлташсем тӑрӑшса ӗҫлесе, нормӑна 170—180 процент таран тултарчӗҫ.

Государствӑна 1941 ҫулшӑн поставка шучӗпе 150 центнер, натуроплата шучӗпе 84 центнер тырӑ панӑ.

И. КОРАКОВ.

ҪӖРПӲ. СССР Оборонӑн Государственный Комитечӗн Председателӗ, халӑхсен аслӑ ҫулпуҫӗ И. В. Сталин чӗнсе калани Паваркасси ялсоветӗнчи колхозниксем ӗҫпе ответлеме тытӑнчӗҫ.

«Красная Поварня» колхоз членӗсем 1941 ҫулхи поставка шучӗпе государствӑна 60 центнер тырӑ леҫсе панӑ. «Красный флот» колхоз та государствӑна 1 центнер сӳс, тепӗр центнер кантӑр вӑрри леҫсе пачӗ. Государствӑна ҫӑмарта тата сӗт парассине июлӗн 10-мӗш тӗлне пӗтӗмпех тултарнӑ. Аш-какай планне тултарма 12 пуҫ сысна самӑртма хупнӑ.

И. АЛЕКСЕЕВ.

Мускав хулинчи Ленински районри халӑх ополченийӗн подразделенийӗсем лагерьсенче ҫар ӗҫне вӗренеҫҫӗ. УКЕРЧӖК ҪИНЧЕ: строевой заняти. Сулахайра — подразделени командирӗ, белофинсене хирӗҫ пулнӑ кӗрешӳн участникӗ, полковник-орденоносец П. Ф. Барастов.

М. Марков фото-ӳкерчӗкӗ (ТАСС).

Коммунистсен районри пухӑвӗ

ВӐРНАР. Ҫак кунсенче коммунистсен районри пухӑвӗ пулса иртрӗ. Пухура хальхи лару-тӑру, тата парторганизацисен задачисем ҫинчен ЧАССР Совнарком председателӗн заместителӗ Терентьев юлташ доклад туса пачӗ. Доклад тӑрӑх пренире 16 ҫын тухса каларӗҫ.

Заготовкӑсен халӑх комиссариачӗн районри уполномоченнӑйӗ Игорев юлташ колхозсенче производствӑллӑ ҫӗкленӳ пысӑккине палӑртрӗ. Районра 16 колхоз государствӑна тырпул, аш-какай парса татнӑ, 25 колхоз хӑйсен обязательствисене тултарас патне ҫитнӗ. Ершепуҫӗнчи, Хирпуҫӗнчи, Синдимиркинӑри колхозсем государствӑна 1942 ҫулшӑн аш-какай пама тытӑннӑ.

Районри финанс пайӗн заведующийӗ Михайлов юлташ районри 14 колхоз заем укҫине тӳлесе татни ҫинчен пӗлтерчӗ.

Пренире тухса каланӑ юлташсем колхозсенче государство пурлӑхне, уйрӑмӑнах чугунҫула, складсене сыхлас ӗҫе лайӑх организацилеменине палӑртрӗҫ.

В. ЦЫПЛЕНКОВ.

Ҫӗршыв оборонине тӗреклетме пулӑшаҫҫӗ

Ҫак кунсенче чылай сельпосенче пайщиксен тата сельпо уполномоченнӑйӗсен пухӑвӗсем пулса иртрӗҫ. Сталин юлташ тӑшмана ҫӗмӗрсе тӑкма халӑхӑн пӗтӗм вӑйӗсене хума чӗнсе калани пайщиксем ӗҫпе ответлеҫҫӗ. Куславккари сельпо пайщикӗсен пухӑвӗ, сельпо уставӗ тӑрӑх ҫулталӑкри пӗтӗм тупӑшран членсене валеҫсе памалли укҫа-тенкӗн 20 процентне йӑлтах ҫӗршыв оборонине тӗреклетес ӗҫе пама йышӑннӑ. Ҫакӑнпа пӗрлех вӗсем, хӑйсенчен пример илме республикӑри пӗтӗм сельпосене чӗннӗ.

— Эпир, — тенӗ вӗсем хӑйсен чӗнӗвӗнче, — хамӑрӑн пӗтӗм вӑя тата пӗтӗм средствӑна мухтавлӑ Хӗрлӗ Ҫара пулӑшма паратпӑр. Эпир колхозсемпе колхозниксене вӑйлӑ тырпула кӗске срокра пухса кӗме пур майсемпе те пулӑшса пыратпӑр. Таварсене колхозниксем патне вӑхӑтра ҫитерсе пама пулатпӑр. Революциллӗ сыхӑлӑха тата дисциплинӑна темиҫе хут ӳстеретпӗр, социализмлӑ харпӑрлӑх ҫине алӑ хума шутлакан тата запас хатӗрлекен ҫынсене хирӗҫ пӗр хӗрхенӳсӗр кӗрешсе пырӑпӑр, — тенӗ.

Сӗнтӗр районӗнчи Ювановри сельпо уполномоченнӑйӗсен пухӑвӗ те пайщиксем ыйтнипе 1940 ҫулти тупӑшран пайщиксене валеҫсе памалли укҫа-тенкӗне тӑван ҫӗршыв оборонин фондне памалла тунӑ.

Чӑвашпотребсоюз Президиумӗ Куславкка, Ҫӗрпӳ тата Ювановри сельпо пайщикӗсен пуҫарӑвне ырланӑ. Ҫак пуҫарӑва малалла сарса яма пур майсемпе те пулӑшса пыма пулнӑ. Кунпа пӗрлех райпотребсоюз председателӗсене пур сельпосенче те сельпо уполномоченнӑйӗсен тата пайщиксен пухӑвӗсене пухса унта Куславккарипе Ювановри сельпо пайщикӗсен пухӑвӗсем чӗнсе каланине сӳтсе-явма сӗннӗ.

Государство умӗнчи парӑмсене вӑхӑтра тултарни — хамӑрӑн тыла ҫирӗплетни пулать

ҪӖМӖРЛЕ. Оборонӑн Государственный Комитечӗн Председателӗ И. В. Сталин юлташ радио тӑрӑх тухса каланӑ хыҫҫӑн, районри нумай колхозсем хӑйсем ҫине конкретлӑ обязательствӑсем илеҫҫӗ, вӗсене чыслӑн пурнӑҫлаҫҫӗ.

Хутарти Ленин ячӗпе тӑракан, Молгачкинӑри «Молодая сила», Яндашри «Комбайн» колхозсем государствӑна аш-какай памалли ҫулталӑк планне 100 процент пурнӑҫланӑ.

Хутарти Ленин ячӗпе тӑракан, Яндашри «Комбайн», Турханти «Комбинат», Ҫӗнкасри «Большевик», Вӑрман Тӑванри «Самолет», Бренешри «1-ое Мая» колхозсем государствӑна ҫӑм парса татнӑ.

Егоркинӑри «Большевик» колхоз 1941 ҫулшӑн 220 центнер тырӑ пачӗ. Ҫавӑн пекех Хутарти Ленин ячӗпе тӑракан колхоз—100 центнер, Молгачкинӑри «Молодая сила» — 40 центнер, Швадерти «Авангард» — 40 центнер, Поляндайкинори «Новая жизнь» колхоз — 60 центнер тырӑ панӑ.

«Красный Октябрь» колхоз ҫак кунсенче утӑ ҫулма пуҫларӗ. Малтанхи кунсенчех вӑл государствӑна 40 центнер утӑ пачӗ. Вӑл государствӑна кӑҫал памалли сӗт-ҫу планне ытлашшипех пурнӑҫларӗ, кивӗ тырӑран государствӑна 15 центнер пачӗ. Колхозниксем нихҫанхинчен ытларах хастарлӑхпа ӗҫлеҫҫӗ.

«Красная звезда» колхозра та хӗрӳллӗ ӗҫ пырать. Ку колхоз та государствӑна 18 центнер тырӑ пачӗ, ҫу парас плана та пӗтӗмӗшпех тултарчӗ. Ҫӗнӗ заем укҫине те парса татнӑ.

С. БАТЬКОВ.
М. ЛЕОНТЬЕВА.

СОВЕТСКОЕ. «Сеятель» колхоз членӗсем хамӑрӑн паттӑр Хӗрлӗ Ҫара колхоз производствинче хастарлӑн ӗҫленипе, государство умӗнчи обязательствӑсене срокчен тултарнипе пулӑшса пыраҫҫӗ.

Колхоз уборкӑна хатӗр: ялхуҫалӑх машинисене юсаса ҫитернӗ, итемсене тасатнӑ, амбарсене, складсене, михсене дезинфекци тунӑ.

Уборкӑна ӑнӑҫлӑн хатӗрленнипе пӗрлех, государство умӗнчи обязательствӑсене те вӑхӑтра тултарса пырать. Государствӑна халь 60 центнер тырӑ панӑ, аш-какай, сӗт-ҫу тата ҫӑмарта обязательствисене те кӗҫех тултараҫҫӗ. Колхозниксем Сорокин, Николаев, Яковлев т. ыт. те ялхуҫалӑх налог укҫине малаллахи вӑхӑтшӑн тӳлесе татнӑ.

— Эпир тыла ҫирӗплетсе пыратпӑр. Ӗҫ тухӑҫлӑхне ӳстерӗпӗр. Совет правительстви чӗнсен, эпир фронта кайма та яланах хатӗр,—теҫҫӗ колхозниксем.

Н. ИЛЬИН.

Халӑх ополченийӗ

КУКЕҪ. Совет халӑхӗ хӑйӗн пӗтӗм вӑй-халне тӑшмана ҫӗмӗрсе тӑкас ӗҫе парать. Халӑх ополченине тӑвас движени анлӑн сарӑлса пырать. Пӗтӗм халӑх хӑйӗн тӑван ҫӗршывне ирсӗр ҫӑхансенчен сыхласа хӑварма ҫӗкленсе тӑчӗ.

Ватӑ рабочи, колхозник ӗнер хӑйӗн ывӑлне фронта ӑсатнӑ, паян вӑл хӑй халӑх ополченийӗн ретӗнче. «Тӑшманӑн пуҫне касса татса вилӗм шӑтӑкне пӑрахмасӑр, ҫӗнтерӳ тумасӑр киле ан таврӑн» — ҫакӑн пек хушать ашшӗ хӑйӗн ывӑлне.

«Рыкша» колхоз членӗн Иванов юлташӑн виҫӗ ывӑлӗ фронтра, фашистла бандӑна хирӗҫ ҫапӑҫаҫҫӗ.

— Ывӑлсем пирки иккӗленмелли ҫук, —тет Иванов колхозник, — вӗсем манӑн сӑмаха пурнӑҫлӗҫ, фашизма ҫӗнтерӗҫ. Хӗрлӗ Ҫар фашизма часрах ҫӗнтертӗр тесен пирӗн ӑна пулӑшмалла. Эпӗ 64 ҫулта, ҫапах та алла пӑшал тытса тӑшмана хирӗҫ ҫапӑҫма пултаратӑп.

Ҫавӑн пекех, «Кочаковец» колхоз членӗ Никитин юлташ та хӑйне халӑх ополченийӗн ретне илме ыйтать. Унӑн та икӗ ывӑлӗ фронтра.

Халӑх ополченийӗн ретне тӑма заявлени панӑ колхозниксен йышӗ кашни кунах ӳссе пырать.

Ыран июлӗн 25-мӗш тенӗ чух ҫӗрле Германи самолечӗсем Мускав ҫине пырса тапӑнма хӑтланни ӑнӑҫсӑр пулнӑ

Ыран июлӗн 25-мӗш тенӗ чух ҫӗрле нимӗҫ самолечӗсен икӗ эшелонӗ Мускав ҫине вӗҫсе пыма хӑтланса пӑхнӑ. Зенитнӑй артиллерирен персе тата ҫӗрлехи истребительсем, тӑшман самолечӗсене сапаласа, хӗвеланӑҫ еннелле хӑваласа янӑ. Ҫавӑн чухне пӗр самолетне персе ӳкернӗ.

Нимӗҫсен пӗр самолечӗ Мускав патнех вӗҫсе пынӑ та бомбӑсене тӗлли-паллисӗр пӑрахнӑ, хӑйне вара пирӗннисем персе ӳкернӗ. Пӗтӗмпе нимӗҫсен 2 самолетне персе антарнӑ.

Икӗ тревога пулнӑ, вӗсенчен пӗри сехет ҫурӑ тата тепри икӗ сехет хушши пынӑ.

Иккӗмӗш ҫурҫулта тата лайӑхрах ӗҫлер

Социализмлӑ ӑмӑртупа стахановла движенине анлӑн сарса пырса, Чӑвашкоопинсоюз системи ултӑ уйӑхри программӑна ытлашшипех пурнӑҫларӗ. Куллен кирлӗ таварсем туса кӑларассине 114 процент тултарнӑ. Производствӑллӑ плана тултарас тӗлӗшпе лайӑх показательсем кӑтартса ӗҫлекен артельсен шучӗ те ӳссех пырать. Канашри «Красный воин» (артель председателӗ Корчагин), Вӑрнарти (председателӗ Брызгалов), Шӗнерти (председателӗ Костин), Чаганарти (председателӗ Атаманов) т. ыт. артельсем те кварталтан кварталах хӑйсен планӗсене тултарса пыма пуҫларӗҫ.

ССР Союзӗн Совнаркомӗпе ВКП(б) Центральный Комитечӗ вырӑнти чӗртаварсенчен куллен кирлӗ таварсем ытларах туса кӑларас пирки постановлени йышӑннӑ хыҫҫӑн, инвалидсен кооперацийӗн системинче ҫӗнӗ изделисем (цветочницӑсем, шайка, каткапичке, сӑкӑр чашки, примус йӗппи, фанерӑран тунӑ кӗреҫе, пуртӑ аври т. ыт. те) туса кӑларма пуҫланӑ. Ҫӗнӗрен 17 мастерской тата цехсем ӗҫе кӗнӗ. Йӗпреҫре хӑма ҫуракан цеха ӗҫе янӑ, халиччен ку цехра хӑмана алӑпа ҫурнӑ пулнӑ. Кунсӑр пуҫне Улатӑрти «Союз инвалидов» тата Шупашкарти «Красный молот» артельсенче столярнӑй цехсене механизациленӗ, тата Кирере, Шӗнерте, Сӗнтӗрвӑрринче производство цехӗсем валли ҫӗнӗ ҫуртсем лартнӑ. Канашпа Сӗнтӗрвӑрринче сыснасем самӑртмалли пунктсем организациленӗ. Иртнӗ ҫурҫул хушшинче Канаш районӗнчи Тобурдановӑра ҫӗнӗрен пӗр артель организациленӗ. Ҫак артель йывӑҫ каскалас, кӗпе-тумтирсем ҫӗлес тӗлӗшпе ӗҫлет, унтах чайнӑй уҫнӑ.

Чӑвашкоопинсоюз системинче 26 артель пӗр-пӗринпе ӑмӑртса ӗҫлеҫҫӗ. Производствӑра ӗҫлекенсенчен стахановецсемпе ударниксем 528 ҫын шутланать. Вӑрнарти артельте катка-пичке тӑвакан стахановец Кошелев юлташ нормӑна 202 процент, Корнев юлташ 200 процент, йывӑҫ ҫуракан Гаврилов юлташ 183 процент, атӑ-пушмак ҫӗлекен Гончаров юлташ 193 процент таран тултарса ӗҫлеҫҫӗ. Ҫакӑн пек ӗҫӗн пысӑк тухӑҫлӑхне кӑтартса ӗҫлекен стахановецсем ытти артельсенче те нумай. Акӑ, Шупашкарти «Красный молот» артельте ӗҫлекен А. Игнатьев юлташ нормӑна 145 процент, Ушатов столяр 140 процент, атӑ-пушмак ҫӗлекен Ефимов 129 процент таран тултарса пыраҫҫӗ.

Чӑвашкоопинсоюз системине кӗрекен пур артельсем те ӗҫ тухӑҫлӑхне пысӑккӑн ӳстерме пултараҫҫӗ, ӗҫлемелле те. Пирӗн системӑра плана тултарман артельсем пулмалла мар. Кашни артелӗн иртнӗ кварталсенче пулнӑ ҫитменлӗхсене шута илни кирлӗ. Пӗтӗм вӑя иккӗмӗш ҫурҫул программине срокчен тултарма мобилизацилес пулать.

М. МАЛЬЦЕВ.

Чӑвашкоопинсоюз президиумӗн председателӗ

Пӗтӗм коллектив ударлӑ ӗҫлет

КАНАШ. **(Хамӑр корр.).** «Красный воин» артель коллективӗ малтанхи вӑхӑтра та начарах ӗҫлемен. Трикотаж цехӗ ҫурҫул планне 178 процент, ҫӗвӗ цехӗ 204 процент, артель, пӗтӗмӗшпе илсен, плана ытлашшипех тултарнӑ. Анчах, хальхи ӗҫе ниепле те малтанхипе танлаштарма ҫук. Артелӗн кашни членӗ темиҫе хут лайӑхрах ӗҫлеме, ҫапла тунипе ҫӗршыва тата юратнӑ Хӗрлӗ Ҫара ытларах усӑ кӳме тӑрӑшать. Кашни кунхи плана трикотаж цехӗнче ӗҫлекен Абакумова 240 процент, Давыдова — 170 процент, Игнатьева — 130 процент тултарать. Ҫӗвӗ ҫӗлекен цехра та плана ирттерсе тултаракансен йышӗ ӳссех пырать. Москвина, Шалина, Серов юлташсем нормӑна 150—200 процент тултараҫҫӗ. Туса кӑларакан продукци пахалӑхӗ нумай лайӑхланнӑ, таварӑн хӑйне ларакан хакӗ те чылай йӳнелнӗ.

Оборонӑн Государственнӑй Комитечӗн Председателӗ И. В. Сталин юлташ сыхӑлӑхлӑ пулма, социализмлӑ пурлӑха тирпейлӗн сыхласа усрама чӗнчӗ. Пирӗн ҫӗршыври ӗҫҫыннисем ҫулпуҫ чӗнсе каланине тӗрӗс пурнӑҫа кӗртсе пыраҫҫӗ. «Красный воин» артельте предприятисене тата цехсене сыхласа тӑма ирӗклӗ дружина организациленӗ. Кунсӑр пуҫне охранниксен ӗҫне тӗрӗслесе тӑма бригада тунӑ.

Артель членӗсем пысӑк тухӑҫлӑхпа ӗҫленӗ хушӑрах вӗренме те вӑхӑт тупаҫҫӗ. Ҫак кунсенче кӑна медсестрасен курсӗнчен 4 хӗрарӑм вӗренсе тухнӑ. Рабочисемпе служащисем пурте сывлӑшран килсе тапӑннинчен сыхланма вӗренме кружоксене ҫӳреҫҫӗ.

Инструкторсен курсӗ

ЭЛӖК. Осоавиахимӑн районри лагерӗ. Ку лагерьте тӑшман сывлӑшран килсе тапӑннинчен сыхланма хатӗрлекен инструктор-массовиксен курсӗ ӗҫлет. Курсра вӗренекенсем пурте пекех учительсем. Вӗсем 60 сехетлӗ программӑна пилӗк кун хушшинче вӗренсе пӗтерсе, ПВХО значокӗн II-мӗш сыпӑклӑ нормине параҫҫӗ. Кайран ПВХО ӗҫне вӗрентме ялсене саланаҫҫӗ.

Кӑнтӑрла иртсен 3 сехетрен пуҫласа 50 минута хушши кашни кунах политинформаци пулса иртет. Политинформацире Совет Информаци Бюровӗ пӗлтернисене тата боевой эпизодсене итлеҫҫӗ.

Курсра занятисене практикӑпа ҫыхӑнтарса пыраҫҫӗ.

Курсра вӗрентекен инструкторсенчен Бушуев юлташ ялти халӑха сывлӑшран килсе тапӑннинчен сыхланма вӗрентес тӗлӗшпе ялан тӑрӑшса ӗҫлет. Вӑл Юҫкасси вӑтам шкулӗнче вӗренекенсене пурне те ПВХО нормине парас ӗҫе явӑҫтарнӑ.

Мӑн-Вылӑри туллимар вӑтам шкулти учительница Пелагея Семенова, Йӑлкӑшри туллимар вӑтам шкултан — Ольга Львова, Чӑваш-Сорм шкулӗнчен Мария Вязанкина курсра тӑрӑшса вӗренеҫҫӗ.

(Хамӑр корр.).

Ҫӗнӗ кадрсем

Кӑҫал чӑвашсен ялхуҫалӑх институчӗ пысӑк квалификациллӗ агрономсем пулса ӗҫлеме 13 ҫын вӗрентсе кӑларчӗ. Вӗренсе тухнӑ юлташсенчен 8 ҫын Челябинск облаҫне, пӗр ҫын Горький облаҫне ӗҫлеме кайрӗҫ.

Институтран вӗренсе тухнӑ юлташсем вӗренӳре яланах малта пычӗҫ, вӗсен группи икӗ ҫул умлӑ-хыҫлах куҫса ҫӳрекен Хӗрлӗ ялава хӑйсен аллинче ҫирӗп тытса пычӗ.

Производствӑллӑ практикӑран та вӗсем лайӑх отзывсемпе таврӑнчӗҫ. Уйрӑмӑнах Сталин ячӗпе тӑракан колхозра агроном пулса ӗҫлекен Яваров юлташ палӑрчӗ.

Вӗренсе тухнӑ юлташсенчен хӑшпӗрисем государство экзаменне тытнӑ хыҫҫӑнах ирсӗр фашистсене хирӗҫ ҫапӑҫма Хӗрлӗ Ҫара кайрӗҫ.

Профессор **ПЕЛЬЦИХ.**

Тӑшмана ҫапса аркатар!

СӖНТӖР. Сталин юлташа СССР Оборона Халӑх Комиссарӗ пулма уйӑрса лартнине колхозниксем питӗ ырлаҫҫӗ. Пашалукассинчи «1-ое Мая» колхозри пӗрремӗш бригадӑри колхозниксем пурте пӗр ҫын пек пулса ҫапла калаҫҫӗ: «Совет халӑхӗн полководецӗ, илсе кай пире татӑклӑ ҫӗнтерӳ патне! Сталин юлташ ертсе пынипе фашистсене ҫӗр ҫинчен шӑлса ыватпӑр!»

Сталин юлташа СССР Оборона Халӑх Комиссарне уйӑрса лартни ҫинчен пӗлсен колхозниксем 22 лавпа «Заготзерно» складне тырӑ леҫсе пачӗҫ.

П. ЯРГУНЬКИН.

Таварсене яла вӑхӑтра ҫитермелле

Ҫураки вӑхӑтӗнче кирлӗ таварсене колхозниксем патне вӑхӑтра ҫитерес тӗлӗшпе суту-илӳ организацийӗсем чылай лайӑх ӗҫлерӗҫ. Вӑл вӑхӑтра уйхирсенче таварсем сутса ҫӳреме 305 лав тата алӑ вӗҫҫӗн сутакансене 759 ҫын уйӑрнӑ пулнӑ. Ҫак ӗҫе тырпулсене пуҫтарса кӗнӗ чухне те анлӑ туса пымалла пулать. Ҫураки вӑхӑтӗнче суту-илӳ тума уйӑрнӑ работниксемпе пӗтӗмӗшпех усӑ курмалла.

Тырпулсене пухса кӗнӗ вӑхӑтра та уйхирсенче таварсем сутса ҫӳрекен лавсем тата ҫуран ҫӳрекен ҫынсем пулаҫҫӗ. Вӗсемсӗр пуҫне 40 вырӑнта квас, морс сутмалли киосксем уҫаҫҫӗ.

Чӑвашпотребсоюз сельпосем валли машина ҫӑвӗ, гудрон, ҫурла, ҫава, лапатка, тимӗр сенӗк, вӗрен, кӳлмелли хатӗрсем, трактористсемпе комбайнерсем валли комбинезонсем тата ытти таварсене те нумай уйӑрса панӑ. Райпотребсоюзсен ҫак таварсене базӑсенчен илсе колхозсем патне хӑвӑртрах ҫитерсе памалла.

Государствӑна тырпул пама килекен колхозниксене пӑхас тӗлӗшпе кирлӗ мерӑсем йышӑннӑ. Тырӑ йышӑнакан пунктсенче ҫӗнӗрен 7 ларек, 6 столовӑй, тепӗр буфет уҫмалла. Тырӑна алкран илсе килекен колхозниксем валлиех 8 ялта чайнӑй уҫӑлать.

Тăван çĕршыва сыхлама

КУКЕÇ. Районри çар комиссариатне халăх ополченийĕн ретне илме ыйтса çырнă заявленисем кашни кунах йышлăн пыраççĕ. Вăл заявленисене колхозниксем, тĕрлĕрен профессиллĕ служащисем: учительсем, бухгалтерсем, вулав çурчĕсен заведующийĕсем, ялхуçалăх специалисчĕсем, суту-илӳпе совет работникĕсем çыраççĕ. Кашни заявленинчех фашистла ирсĕрсене хăвăртрах çапса çĕмĕрме, тăван çĕршывшăн, Аслă Сталиншăн пĕр тумлам юн юлмиччен çапăçма хатĕр тăни çинчен каланă.

— 1919 — 1922 çулсенче граждăн вăрçинче эпĕ совет халăхĕн тăшманĕсене хирĕç кĕрешрĕм. Манăн халĕ те тăшманпа çапăçмалăх вăйăм пур-ха. Юнĕçен фашистсене хирĕç хаяррăн кĕрешме пултаратăп. Çавăнпа та мана халăх ополченине илме ыйтатăп, — тесе çырать Альгешри «Паха тĕрĕ» артелĕн председателĕ коммунист Карпов юлташ.

— Манăн шăллăм фронтра фашистсене хирĕç çапăçать. Шăллăмпа юнашар тăрса фашизма хирĕç çапăçма хатĕр. Мана халăх ополченийĕн ретне илме ыйтатăп, — тет Обикассинчи Семен Кольцов.

Граждăн вăрçи геройĕн Кадыковăн ывăлĕ çапла çырать: «Манăн атте 1917 çулта хăй ирĕккĕн Хĕрлĕ Гвардине кайнă. Хаяр çапăçура тăван çĕршывшăн пуçне хунă, ăна белогвардеецсем 1918 çулта вĕлернĕ. Эпĕ мĕнпур хаяр тарăхупа тăшмана хирĕç çапăçма хатĕр. Г. Кадыков».

«Заря» колхоз членĕ А. Бондарев хăйсен колхозĕнче çар ĕçне вĕренме организациленĕ группăна ертсе пырать. Вăл хăйне халăх ополченийĕн ретне илме ыйтать, колхозниксене çар ĕçне лайăх вĕрентме сăмах парать.

Ополченецсен йышĕ хутшăнсах пырать. Вăл тăшмана хирĕç кĕрешмелли пысăк вăй пулса тăрать.

Тр. ЛОГИНОВ.

Урса кайнă Гитлерăн шăпи тулĕ

ÇĔМĔРЛЕ. Совет Правительствипе Великобритани Правительстви фашистла Германие хирĕç пыракан вăрçăра пĕрле кĕрешесси çинчен килĕшӳ тунă май, районри колхозсенче нумай çынлă митингсем пулса иртрĕç.

Хутарти Ленин ячĕпе тăракан колхозра мĕнпур бригадăсенче пулнă митингра 60 çулхи ватă учитель С. И. Федоров юлташ çапла каларĕ:

— Аслă Совет Союзĕпе Англи, пĕр кăмăллă пулса, вăрă-хурахла фашистла Германие хирĕç вăрçма килĕшрĕç. Ку вăл Германи фашизмне çапса аркатма пулăшать. Урса кайнă Гитлерăн шăпи тулĕ. Ăна икĕ енчен хупăрласа аркатĕç. Мĕнпур этемлĕх пирĕнпе пĕрле.

Эпир производствăра татах та хастарлăрах ĕçлесе тăшмана аркатма вăй хатĕрлеме пултаратпăр. Вăйлă тырпула пĕр пучах çухатмасăр пухса кĕртĕпĕр.

Эпĕ ватă ĕнтĕ. Анчах тăшмана хирĕç тухма кирек хăçан та хатĕр. Эпĕ халăх ополченийĕн ретне тăма пулатăп,— терĕ вăл.

Колхозниксем тăшмана хирĕç пур ĕçсене те хăвăрт, пахалăхлă туса пынипе ответлеççĕ. Колхоз 78 гектар улăх утти, 45 гектар вика, 89 гектар клевер пухса кĕртсе, утăна капана хывнă. Утă çулса пĕтернĕ, ăна пĕтĕмпех пухса кĕртнĕ. Колхозниксем халĕ вăрманта утă çулаççĕ.

Чи лайăх утăна 140 центнер заготпункта леçсе панă. Утă тăратмалли плана 100 проценчĕпех тултарнă.

С. БАТЬКОВ.

Тăшмана хăвăртрах çĕнтерессишĕн

Шупашкарти Ленин ячĕпе тăракан артельри рабочисемпе работницăсем аслă çулпуç Сталин юлташа СССР Оборона Халăх Комиссарĕ пулса ĕçлеме уйăрса лартнă хыпара пысăк хавасланупа кĕтсе илчĕç. Вĕсем пурте, Сталин юлташ ертсе пынипе, пирĕн мухтавлă Хĕрлĕ Çар Германин тискер фашисчĕсен кĕтĕвĕсене çапса аркатасса шанса тăраççĕ.

— Эпир, Ленин ячĕпе тăракан артельри рабочисемпе работницăсем, юратнă аттемĕр Сталин юлташ тавра тата таччăнрах пĕтĕçсе производствăра нихăçанхинчен те лайăх ĕçлеме пулатпăр. Халĕ пĕр смена ĕçленĕ пулсан, малашне икĕ смена ĕçлемелле тăватпăр, — тет Филиппова юлташ. Рукавишникова, Владимирова тата ытти юлташсем те ĕç нормине ытлашшипех тултарса, пысăк пахалăхпа ĕçлеме пулчĕç.

БУЧЕЕВА.

Рабочисен ĕçри хастарлăхĕ пысăк

Шупашкарти промкомбинатра ĕçлекен рабочисемпе работницăсен ĕçри хастарлăхĕ ӳссех пырать. Кашни рабочи хăйĕн вырăнĕнче тӳрĕ кăмăлпа ĕçлесе ытларах продукци туса кăларма тăрăшать. Металл цехĕ, ată-пушмак çĕлекен цех тата тумтирсем çĕлекен мастерской çурçул программине ытлашшипех тултарчĕç. Çак цехсенче ĕçлекен рабочисем ĕç тухăçлăхне кулленех ӳстерсе пыраççĕ. Металл цехĕнче ĕçлекен Сивкинпа Гуляев юлташсем пĕр уйăхри плана 190 процент, катка-пичке тăвакан цехра ĕçлекен Щербаткинпа А. Волков юлташсем 135-шер процент тултарнă. Ĕçĕн пысăк тухăçлăхне кăтартса ĕçлекен рабочисен йышĕ ӳссех пырать. Тумтирсем çĕлекен цехра ĕçлекен рабочисем заданине 211—165-шер процент тултарса пыраç-

Комбинатра ĕçлекен рабочисем пур заданисене те вăхăтра пурнăçа кĕртме хатĕр. Акă, нумаях пулмасть, комбинат дирекцийĕ Щербаткинпа А. Волков юлташсене хăвăрт тумалли заказ панă. Мирлĕ вăхăтра пулсан, çак заданине пурнăçа кĕртме виçĕ кунтан кая мар кирлĕ пулнă. Щербаткинпа Волков юлташсем çав заказа производствăран тухмасăр пĕр талăк хушши ĕçлесех пурнăçа кĕтнĕ.

Рабочисем çар ĕçне те çине тăрсах вĕренеççĕ. Кунсăр пуçне рабочисемпе работницăсем пурте ПВХО кружокне вĕренме çӳреççĕ. Санитаркăсен курсĕнче 6 работница вĕренет. Комбинатра тата общежитисенче самозащита групписем организациленĕ.

Июлĕн 26-мĕшĕнче рабочисен митингĕ пулса иртнĕ. Çак митингра Водопьянов ячĕпе тăракан тир-сăран комбинатĕнчи рабочисен коллективĕ халăх ополченийĕ тăвасси çинчен чĕнсе каланине сӳтсе-явнă хыççăн 35 çын халăх ополченийĕн ретне тăма ыйту панă.

А. Г.

Государствăна— аш-какай тата тырă

ИЕПРЕÇ. Государство умĕнчи обязательствăсене тултарнă тата иртерсе тултарнă колхозсен шучĕ кашни кун ӳссе пырать. Районĕпе 12 колхоз ытла (Ворошилов ячĕпе тăракан, «Комбайн», «Красная звезда», «Чувашия» т. ыт). 1941 çулта государствăна аш-какай тăратмалли плана тултарчĕç. 14 колхоз плана тултарасси патне çитнĕ.

Чылай колхозсенчи колхозниксем, 1941 çулта государствăна аш-какай тăратас обязательствăсене тултарса, 1942 çулшăн параççĕ. Ворошилов ячĕпе тăракан колхоз членĕсем Константин Иванов, Григорий Волков т. ыт. 1942 çулшăн аш-какай парса татрĕç.

— Государство умĕнчи обязательствăсене срокчен тултарса, тăшмана çĕмĕрсе тăкма Хĕрлĕ Çара пулăшатпăр. Çавна шута илсе, эпир 1941 çулшăн государствăна аш-какай парса татрăмăр, çавăн пекех 1942 çулшăн та срокчен парса татма тăрăшатпăр. Ытти колхозсенчи колхозниксене пирĕнтен пример илме чĕнетпĕр, — теççĕ Ворошилов ячĕпе тăракан колхоз членĕсем.

Государствăна аш-какай тăратас ĕçĕн хăвăртлăхĕ июнь тата июль уйăхĕсенче уйрăмăнах ӳснине палăртса хăвармалла. Июль уйăхĕн малтанхи вунăкунлăхĕнче плана 130 процент ытла тултарнă. Иккĕмĕш вунăкунлăх планне те июлĕн 19-мĕшне ытлашшипех пурнăçланă.

Государствăна тырă тăратас ĕç те анлăн сарăлса пырать. Районри колхозсем Германи фашизмĕн вăрă-хурахла бандитла тискер ĕçне государствăна тырă тăратас обязательствăсене срокчен тултарнипе ответлеççĕ.

Малта пыракан колхозсем государствăна тырă тăратас плана уйрăм культурăсем тăрăх тултарчĕç те ĕнтĕ. «Большевик» колхоз пăрçа йышши культурăсене пĕтĕмĕшпех парса татнă. Буденный ячĕпе тăракан тата «Красный фронтовик» колхозсем государствăна тырă тăратас обязательствăсене 85 процент ытла тултарнă. «Красный фронтовик» колхоз çак иртнĕ 5—6 кун хушшинче государствăна 345 центнер тырă панă. Çавăн пекех «Путиловка» колхоз та 248 центнер панă.

Колхозниксем государство умĕнчи обязательствăсене срокчен тултарни — Хĕрлĕ Çара, Тинĕс-Çар Флотне пур майсемпе те пулăшнине кăтартса парать.

Дм. МИХАЙЛОВ.

Сывлăшран килсе тапăннинчен сыхланма хатĕр тăрар

Вăрçă вăхăтĕнче тумалли ĕçсенчен пĕри вăл—ĕççыннисене сывлăшран килсе тапăннинчен тата химиллĕ тапăнуран сыхланма хатĕрлесси пулать. Халăх хушшинче çар пĕлĕвĕсене мĕн чухлĕ нумайрах саратпăр, пирĕн тыл çавăн чухлĕ çирĕпрех пулать. Хуласене, фабрик-заводсене тата ялсене сыхласа хăварас тĕлĕшпе халăха мĕн чухлĕ лайăхрах организацилетпĕр, пирĕн çухатусем çавăн чухлĕ сахалтарах пулĕç, тăшман килсе тапăнсан, ăна çапса аркатса, çĕнтерӳ тума çăмăлтарах пулĕ.

Кучухнехи авиаци фронтпа тыл хушшинчи уйрăмлăха пачах пĕтерчĕ, сывлăшран килсе тапăнасси фронтшăн кăна мар, тылшăн та хăрушă.

Паллах ĕнтĕ, Совет Союзĕн мĕн пур граждăнĕсем пекех, Шупашкар хулинчи ĕççыннисем те çар ĕçне тимлĕн вĕренни, — сывлăшран килсе тапăннинчен, химиллĕ тапăнуран сыхланма пĕлесси, аманнă юлташа пĕрремĕш пулăшу пама пĕлни калама çук пысăк вырăн йышăнса тăрать. Пурин те зажигательнăй бомбăсенчен тухакан пушарсене сӳнтерме пĕлес пулать. Çакăнпа пĕрлех винтовка йăтма пултаракансен пурин те алла винтовка тытса, Осоавиахим подразделенийĕсен ретне тăрса, тĕл пеме вĕренес пулать, гранатăна инçете, тĕл пеме хăнăхмалла.

СССР Совнаркомĕ сывлăшран килсе тапăннинчен сыхланма пурне те обязательнăй йĕркепе вĕрентесси çинчен йышăннă постановленине тивĕçлипе пурнăçламалла.

Сывлăшран килсе тапăннă вăхăтра транспорт, электростанцисем, фабрик-заводсем пĕр чарăнмасăр ĕçлемелле. Кусем — чи кирлĕ задачăсем. Çапла тăвас тесен, предприятисенче, учрежденисенче, шкулсенче, пурăнакан ытти çуртсенче пуринче те светомаскировка тăвас, сывлăшран килсе тапăннинчен тата химиллĕ тапăнуран сыхланас, медико-санитарнăй пулăшу парас тĕлĕшпе простой убежищĕсемпе укрытисем тумалла, подвалсене йĕркене кĕртмелле. Кунта пуринчен ытла пур граждăнсене те ПВО енĕпе вĕрентсе, ПВХО значокĕн пĕрремĕш ступеньри нормисене партармалла. Хулара унашкал кружоксем 300 ытла организациленĕ, вĕсене 8.000 çын ытла явăçтарнă. Халăха ПВХО ĕçне вĕрентес ĕçе врачсем, инженерсем хутшăнаççĕ. Çаксем вĕсем СССР Совнаркомĕ сывлăшран килсе тапăннинчен сыхланма пурне те обязательнăй йĕркепе вĕрентесси çинчен йышăннă постановленине хăвăртрах пурнăçлама пулăшаççĕ.

ПВО кружокĕсене пур граждăнсене те явăçтарнипе пĕрлех, занятисене кулленех икĕ сехет хушши кая мар ирттермелле. Урам комитечĕсемпе çуртсен управленийĕсем умĕнче те ку тĕлĕшпе пысăк задачăсем тăраççĕ. Уйрăмăнах çуртсен управленийĕсен килхуçи хĕрарăмĕсем хушшинче тăрăшса ĕçлемелле.

Тăшман сывлăшран килсе тапăнсан пĕр вăхăтрах темиçе вырăнта та пушар тухма пултарать. Çавăнпа та ĕнтĕ зажигательнăй бомбăсенчен тухакан пушарсене сӳнтерме кашни предприятипе учрежденирех кадрсем вĕрентсе хатĕрлес пулать. Пушар тухассине тата вăл сарăлассине чакарас тесен, чердаксене, коридорсене,—пĕтĕм килçурта çӳп-çапсенчен йăлтах тасатмалла.

Пушар сӳнтерме çакнашкал инвентарьсем кирлĕ: лом, багор, пуртă, пичкесемпе шыв тытмалла, огнетушительсем, типĕ хăйăр лартмалла. Кашни предприятире, учрежденире тата пурăнакан кашни çуртра самозащита групписем организацилемелле.

Халăха сывлăшран тапăнассинчен сыхланма вĕрентес ĕçре Осоавиахимăн Шупашкар хула совечĕ тĕп вырăн йышăнмалла. Кашни организацин хăйĕн инструкторĕ пултăр. Инструкторсене пухса час-часах калаçусем ирттермелле. Пăсăлнă противогазсене юсаттармалла.

Учрежденисен руководителĕсем çине питех те ответлă задача хунă: вĕсем хăйсен предприятийĕсене ПВХО енĕпе тимлĕн хатĕрлемелле, сыхланма кирлĕ пур тĕрлĕ япаласене те çителĕклĕ таранах хатĕрлемелле. Вĕсемех предприятисемпе учрежденисене сыхлас тĕлĕшпе план туса çирĕплетмелле.

Кашни совет гражданинĕн чи пирвайхи тивĕçĕ вăл — тăван çĕршыва сыхлама хатĕрленесси пулса тăрать.

АЛЕКСЕЕВ.

ВКП(б) хула комитечĕн çарĕç отделĕн заведующийĕ.

Стрелоксем, санитаркăсем тата велосипедистсем

ÇĔРПУ. Районри Осоавиахим пуçламĕш организацийĕсем ПВХО ĕçне вĕренме 22 группа организацилерĕç. Çав группăсенче пин çынна яхăн сывлăшран тапăннинчен сыхланма вĕренет. Унсăр пуçне предприятисемпе учрежденисенче самозащита групписем тунă. Самозащита групписене 306 çынна явăçтарнă.

Самозащита групписем, ПВХО программи тăрăх, виç-тăватă хут практикăллă занятисем туса ирттерчĕç. Уйрăмăнах ачасен городокĕ, профшкул, райпотребсоюз çумĕнчи группăсем аван ĕçлеççĕ.

Осоавиахим пуçламĕш организацийĕсем стрелоксен кадрне хатĕрлес тĕлĕшпе те аван ĕçлеççĕ. Ку тĕлĕшпе районĕпе илсен, заданине 137 процент тултарнă.

Çавăн пекех, Осоавиахим организацийĕсем Ворошиловла юланутçăсем, велосипедистсем тата связистсем хатĕрлес тĕлĕшпе те пысăк ĕçсем туса пыраççĕ.

РОКК организацийĕсем тăрăшнипе июнĕн 22-мĕшĕнчен пуçласа 23 организацинче санитари ĕçне вĕренме тытăнчĕç. Вăл шутран Тавăшкассинче 21 çын, Çĕрпӳри ачасен городокĕнче 106 çын, Аслă Тивĕшре 16 çын, Кăшаркассинче 24 çын, Лапра Кушкăра 25 çын т. ыт. çĕрте те 1-мĕш сыпăклă ГСО нормисене вĕренсе пĕтерчĕç. Вĕренсе тухнисем хушшинче çурри ытла хĕрарăмсем.

Çĕрпӳ хулинче 30 хĕрарăмран санитарнăй дружина организациленĕ. Дружина членĕсем санитари ĕçне тĕплĕн вĕренеççĕ. Уйрăмăнах ачасен яслинче ĕçлекен 47 çулхи П. Лукина юлташ аван вĕренет. Занятисене вăл яланах йĕркеллĕ çӳрет.

— Хĕрарăмсен пурин те телейлĕ тăван çĕршыва сыхлама вĕренмелле, — теççĕ дружина членĕсем.

Н. ТАНЛЭ.
Осоавиахимăн райсовет председателĕ.
В. ПРОКОПЬЕВА.
РОКК райкомĕн председателĕ.

Çырла сутма тытăнчĕç

ЕТĔРНЕ. Чурпайри Киров ячĕпе тăракан колхоз 6 гектар çĕр лаптăкĕ çинче сад-пахчи ĕрчетнĕ. Вăл пахчара улмуççисем, чие çырлисем, сливăсем, тĕрлĕ хурлăхансем пур, кунсăр пуçне 0,42 гектар çине викторипе хăмла çырли лартнă. Пахчари ĕçсене уйрăм бригада туса пырать. Бригадир И. Филиппов питĕ юратса ĕçлет.

Викторипе хăмла çырлисем ӳссе çитĕнсе колхоза тупăш паракан пулнă та ĕнтĕ. Колхоз вĕсенчен пĕлтĕр те вунă пин тенкĕ ытла тупăш илнĕ.

Кăçал та пĕлтĕрхинчен кая пулмасть. Колхоз июлĕн 16-мĕшĕнче, пирвайхи хут çырла пуçтарса, 456 тенкĕлĕх сутнă.

М. ДАНГЕР.

Арçынсем вырăнне хĕрарăмсем ĕçлеççĕ

ШАХАСАН. Киров ячĕпе тăракан колхозра фронта кайнă арçынсем вырăнне хĕрарăмсем ĕçлеççĕ. Фронта кайнă писмоносец вырăнне М. Антонова юлташ ĕçлет. М. Волкова, А. Резюкова, М. Каховская юлташсем звеноводсем пулса ĕçлеççĕ. Колхозницăсем нумайĕшĕ колхозниксемпе пĕрле вăрманта ĕçлеççĕ.

И. АРТИЗАНОВ.

ДЕЙСТВУЮЩИ АРМИ. УКЕРЧĔК ÇИНЧЕ: Германин тыткăна лекнĕ салтакĕсемпе офицерĕсем.
Л. Великжанин фото-ӳкерчĕкĕ. (ТАСС)

Гитлер совет хресченĕсене ĕç выльăхĕсем туса хурасшăн

Урса кайнă фашистсем пирĕн çĕр çине килсе тапăнчĕç. Фашистла варварсем пирĕн хуласемпе ялсене çĕмĕреççĕ, хăйсен аттисемпе пирĕн уйхирсене таптаççĕ, аслă халăхăн тăрăшса тунă ĕçĕсене пĕтереççĕ. Пирĕн çĕршыв умне тухса тăнă хăрушлăха пĕтĕм совет çыннисен ăнланса илмелле. Пирĕн тăван çĕршыв-аннен шанчăклă ывăлĕсемпе хĕрĕсем, совет патриочĕсем ылханлă тăшман хăйĕнпе пĕрле мĕн илсе килнине, совет çыннисемпе мĕн тума шутланине пĕлсе тăмалла. Пирĕн тăшманăн тискер-кайăкла сăн-сăпатне, унăн ирсĕр планĕсемпе тĕллевĕсене лайăх курса тăмалла.

Гитлер тата унăн фашистла йыткăтĕвĕсем пирĕн çĕршыва мĕн илсе килнине фашистла Германия пусмăрланă Польша, Чехословаки, Франци, Серби тата ытти çĕршывсен примерĕ тăрăх лайăх курăнать. Айăпсăр çынсене çĕршер пинĕн персе вĕлереççĕ, тĕрмесенче асаплантараççĕ. Çĕршер пин, миллионшар çынсене хăйсен тăван çĕрĕ çинчен, хăйсен ашшĕсемпе аслашшĕсен çĕрĕ çинчен хăваласа янă тата хăваласа яраççĕ. Вĕсене фашистла вăрă-хурахсем килçуртсăр тăратса хăвараççĕ, пĕтереççĕ. Пусмăрланă халăхсен чи лайăх çĕрĕсене туртса илсе, нимĕç князĕсене, баронĕсене тата кулаксене параççĕ, пусмăра кĕртсе ӳкернĕ çĕршывсенчи хресченсемпе рабочисене чурасем туса хураççĕ. Фашистла палачсем сăнаса тăнипе ĕçлеттереççĕ.

СССР халăхĕсем пирки Германи фашизмĕн тĕлĕнмелле ирсĕр планĕсем çинчен Гитлерăн «Моя борьба» ятлă кĕнекинче — вăрă-хурахсен, преступниксен тата пуç касакансен манифесчĕнче каласа панă. Гитлер кĕнеки малтан пуçласа вĕçне çитиччен этемлĕхе курайманлăхпа, ытти халăхсене çаратас шутпа çырнă кĕнеке. Сĕмсĕр уçăмлăхпа Гитлер çапла çырать: «Пирĕн умра тăракан задача вăл—çĕнĕ çĕрсене туртса илесси, çав çĕрсем çине нимĕçсене куçарасси... Европăри çĕнĕ çĕрсене туртса илесси çинчен калана чухне, паллах, эпир чи малтанах Российăна кăна тата ăна пăхăнса тăракан йĕри-таврари государствăсене шута илетпĕр». Гитлер соратникĕ пулнă, Германирен тухса тарнă Раушнинг хăйĕн «Гитлер мне говорил» ятлă кĕнекинче Гитлерăн тата унăн шайки мĕн шутлани çинчен татах та уçăмлăн çырнă. ССР Союзĕнчи кашни гражданинăн, пирĕн çĕршыври чи аякри кĕтессенчи çынсен Гитлерăн тата унăн бандин çаратас шутпа тунă планĕсем çинчен пĕлсе тăмалла.

Раушнинг хăйĕн кĕнекинче çĕрĕçĕн фашистла министрĕ Дарре патĕнче пулса иртнĕ пĕр канашлу çинчен çырать. Çав канашлура фашистла пуç касакансем шайка атаманĕ Гитлер ертсе пынипе «çĕнĕ йĕрке» çинчен уçăн калаçнă. Çав «çĕнĕ йĕркене» ССР Союзĕнче, каярахпа вара пĕтĕм тĕнчипе тума шутлаççĕ.

Канашлура тухса каланă докладчик гитлеровец Чехословакине, Польшăна, Сербине туртса илме кирли тата унтан та ытларах Совет Союзне вакласа пусмăрласси çинчен каланă.

Фашистла докладчик канашлура çапла каланă: «Чи малтанах славян халăхне сахаллатмалла тăвас пулать. Çурçĕрти шурă расăшăн (тепĕр тĕрлĕ каласан, нимĕçсемшĕн) славян тата хĕвелтухăçĕнчи халăхсем йышлăн пулни пысăк хăрушлăх пулнă пулĕччĕ».

Германи фашисчĕсем хăйсен çĕршывĕнче нимĕç халăхĕн йышне ӳстерес тĕлĕшпе тĕрлĕрен мерăсем йышăннă. Анчах фашистсен шухăшĕ пурнăçланмасть пулас: нимĕç хĕрарăмĕсем ача çуратасшăн мар. Мăшăрланса çырăнакансене Гитлерăн «Моя борьба» кĕнекине укçасăр пани те кирлĕ результатсем парайман. Фашистсем Совет Союзĕнче халăхсен йышĕ ӳссе пыни Германи фашисчĕсемшĕн пысăк хăрушлăх кăларса тăратнине кураççĕ. Помещиксене пĕтернĕ, çĕрсене колхозсене панă пирки ССР Союзĕнче çуралакансен йышĕ ӳссе пынине Гитлер тата гитлеровецсем аван кураççĕ. Совет стройĕ массăсен чухăнлăхне яланлăхах пĕтерчĕ. Çакă пулса тăрать ĕнтĕ ССР Союзĕнче халăхсен йышĕ çулран-çул ӳссе пынин сăлтавĕ. Çавăнпа фашистсем совет стройне, помещиксен, вăл шутрах Российăра пурăннă нимĕç баронĕсен çĕрĕсене туртса илнĕ совет хресченĕсене урса кайса кураймаççĕ.

Славян тата хĕвелтухăçĕнчи халăхсен—вырăссен, украинецсен, белоруссен, грузинсен, армянсен, тутарсен, казахсен тата ССР Союзĕнче пурăнакан ытти халăхсен шутне мĕнле майпа чакарма пулать? Чи малтанах, теççĕ Гитлер тата унăн йыткĕтĕвĕсем, «славян тата хĕвелтухăçĕнчи халăхсене тӳррĕмĕнех вĕлерсе пĕтерме пулать. Иккĕмĕшĕнчен, арçынсене нумай вăхăтлăха хĕрарăмсенчен уйăрнипе; виççĕмĕшĕнчен, славян тата хĕвелтухăçĕнчи вак халăхсен çĕрĕсене туртса илсе, вĕсене çĕрсĕр пролетарисем туса хунипе пĕтерме пулать. Çĕрсем Германин пуçпулса тăракан класне куçмалла тăвас пулать. Нимĕçсем кăна шултра именисем тытса тăма пултараççĕ. Ют расăсем пурăнакан çĕршывăн (тепĕр тĕрлĕ каласан, нимĕçсем пурăнман) чурасен çĕршывĕ, ялхуçалăх батракĕсен çĕршывĕ пулса тăмалла».

Çакă пулса тăрать Гитлер Совет Союзне хирĕç пуçарса янă вăрçăн тĕп тĕллевĕсенчен пĕри, акă мĕнпе тата мĕншĕн килет пирĕн пата ылханлă тăшман.

ССР Союзĕнчи ĕççыннисен çĕрĕсене туртса илсе, çав çĕрсене нимĕç князĕсене, баронĕсене, помещикĕсене пама, Гитлер тата унăн шайки хресченсен, Совет Союзĕнчи мĕнпур граждăнсен пĕр пайне пĕтерме, юлнисене ĕç выльăхĕсем туса, нимĕçсен фашистла палачĕсем сăнаса тăнипе ĕçлекен чурасем туса хума шутлаççĕ.

Тӳрĕ кăмăллă мĕнпур çынсемшĕн тата пуриншĕн те çакă тискеррĕн курăнать. Апла пулсан та факт çаплипех юлать. Çапла, XX ĕмĕрте, Европăн вăтаçĕрĕнче, Германире влаçа хăйсен аллине тытса илнĕ юнлă преступниксем, бандитсем, вăрă-хурахсем хушшинче ССР Союзĕнчи халăхсене пусмăрлама ирсĕр план тунă.

«Пире нимĕç собственникĕсем, — тесе калать фашистла ирсĕр,—тата шултра собственниксен колонийĕсем кирлĕ. Латифундине (урăхла каласан, чурасем тытакан именисем) тепĕр хут тумалла».

«Германире ялхуçалăх пурлăхĕсене йăх тăрăх йышăнас право пулать, йăх тăрăх пурлăх илеймен çынсене хĕвелтухăçне кайса, унта шултра именисем тытакансем пулма май парать».

«Ялхуçалăх ĕçĕсене батрак-иностранецсем туса пымалла, вĕсене ĕç укçи питех те сахал тӳлемелле пулать. Кучухнехи крепостнăй йĕркен хăйне майлă уйрăм формине тумасăр е унтан та ытларах чуралăх туса хумасăр этемлĕхĕн культури аталанма пултараймасть».

Çакă вара ухмахла шухăш. Çакăн пек плансем ухмаха ернĕ çынсен çурчĕсенче кăна çуралса тухма пултараççĕ, ухмаха ернĕ çынсем çеç çакăн пек шухăшлама пултараççĕ. Çаксем, ухмаха ернĕ çынсем, рейхстага тĕртсе çунтаракансем, çынвĕлеренсем, уголовнăй преступниксем тата пуç касакансем пусмăрланă çĕршывсенче хăйсен ирсĕр планĕсене пурнăça кĕртсе пыраççĕ.

Халăхсене пусмăрласа çаратмалли плана хӳтлесе, Германия фашисчĕсен пуçлăхĕ çапла калать: «Çынсем хушшинчи пĕртанмарлăха пĕтерме юрамасть, йăлтах урăхла, ăна аслăлатмалла тата унтан античнăй вăхăтра (урăхла каласан, чуралăх вăхăчĕсенче — Ф. Н.) çĕнсе илмелле мар барьер пек сыхласа тăракан закон туса хумалла, пуриншĕн те пĕр пек правăсем пулма пултараймаççĕ. Ытти халăхсем Германи халăхĕпе пĕртан пулнине эпĕ нихăçан та йышăнмастăп. Пирĕн тĕллев — ытти халăхсене пăхăнтарасси. Германи халăхĕ тĕнчене господасен çĕнĕ класне пама тивĕçлĕ». Пулас рабовладельчески строя иерархи принципĕ тăрăх тумалла,—тет Гитлер. Çӳлте пуçпулса, таса юнлă нимĕçсенчен — ариецсенчен тăракан класс тăрать. Кунта чи малтанах нимĕç помещикĕ-юнкерĕсем кĕреççĕ. Нимĕç помещикĕсене гитлеровецсем чăн-чăн германецсем вырăнне хураççĕ. Ертсе пыракан класс аяларах тăракансене «тимĕр алăпа», урăхла каласан, пусмăрăн мĕнпур майĕсемпе, террорпа ертсе пыраççĕ. Пуçпулса тăракан класăн, çĕнĕ дворянствăн аллинче мĕнпур пуянлăхсем, вăл шутрах мĕнпур чурасем пулаççĕ.

Пуçпулса тăракан класран аяларах вăтам класс вырнаçнă, унта фашистла партии членĕсем, фашистла государствăн чиновникĕсем кĕреççĕ. Унтан аяларах анонимсен, ятсăр çынсен—яланлăхах чурана кĕрсе ӳкнĕ çынсен класĕ тăрать. Нимĕç рабочийĕсемпе хресченĕсене Гитлер çавăн пек туса хунă та ĕнтĕ. Чи аялта, тарçăсенчен те аяларах, тесе калать Гитлер, «çĕнтернĕ иностранецсен класĕ, эпир хальхи вăхăтра чурасем тесе калакансем тăмалла. Çаксенчен пуринчен те çӳлерех çĕнĕ, аслă аристократи тăмалла пулать». Вăл пуçпулса, пурне те хăй ертсе пырать. Çакăн пек ĕнтĕ Гитлерăн ирсĕр планĕ. Берлинри маниак ССР Союзĕнчи халăхсене те çакăн пек тăвасшăн.

Акă мĕншĕн ĕнтĕ фашистла йыткĕтĕвĕсем пирĕн тăван çĕршыв çине ултавлăн тапăнса кĕчĕç. Пирĕн çĕре, СССР халăхĕсем темиçе ĕмĕр хушши ютçĕршыв захватчикĕсенчен хӳтлесе тăнă çĕре, пирĕн халăхăн чи лайăх ывăлĕсен юнĕпе шăварăннă çĕре тăшман туртса илесшĕн.

Пирĕн тăван çĕршывăн, темиçе çулсем хушши совет çыннисем хăйсен ĕçĕпе лайăхлатнă, хăйĕн тарĕпе шăварнă çĕре, халăх аллинче тăракан тăван çĕре, тухăçлă çеçенхирсене, пирĕн çарансене тата вăрмансене, çĕр айĕнчи пуянлăхсене—пирĕншĕн хаклă пулса тăракан тата помещиксемпе капиталистсенчен çĕнсе илнĕ, халăх аллинче тăракан мĕнпур пурлăхсене тăшман туртса илсе, нимĕç баронĕсене, князĕсене, дворянĕсене тата ытти фашистла сволочсене пама шутлать.

Историре пуçласа хăй çинчен эксплоататорсене сирсе пăрахнă тата вĕсен сăнчăрĕсене вакласа тăкнă ирĕклĕ совет çыннисене, хăйсен авăннă пилĕкĕсене тӳрлетнĕ, тулли кăкăрпа ирĕклĕн сывлакан халăха ылханлă фашистсем чурасем туса хурасшăн.

Рабочисене, хресченсене тата интеллигенцине, çĕнĕ тĕнче строителĕсене тăшман чуралăха, чухăнлăха кĕртсе ӳкересшĕн.

ССР Союзĕнчи ирĕке тухнă халăхсене: вырăссене, грузинсене, армянсене, украинецсене, белоруссене, казахсене, эстонецсене, латышсене, литовецсене тата ытти халăхсене тăшман пусмăрласшăн, пĕтересшĕн.

Ултавлă тăшман совет халăхĕ хăйĕн тăван çĕршывĕн çĕрне, никама пăхăнмасăр ирĕклĕн пурăнассине, ирĕклĕхпе чыслăха мĕнле вăйпа тата хăюллăхпа хӳтлесе тăнине туйса илчĕ те ĕнтĕ. Халăхăн тăшмана курайманлăхĕ кунран-кун ӳссе пырать. Пирĕн аслă çĕршывăн пур кĕтесĕсенчи мĕнпур совет çыннисем хамăрăн çар валли, фронт валли, çĕнтерӳ валли тата çине тăрса ĕçлĕç.

Германи фашизмне мĕнпур совет çыннисем — арçынсемпе хĕрарăмсем, çитĕннисем тата ачасем кураймаççĕ. Çук, çак çынсем нихăçан та чурасем пулас çук. Çак аслă халăх хăйĕн çĕрне фашистла варварсен виллисене пытарма кăна вырăн пама пултарать. Пирĕн уйхирсем тăшманăн виллисемпе витĕнĕç. Тăван çĕршывăн кашни пусăм çĕрне юлашки юн тумламĕ юлмиччен сыхлăпăр.

Тăшмана çĕмĕрсе тăкатпăр, çĕнтерӳ пирĕнте пулать!

Ф. КОНСТАНТИНОВ.

Совет Информаци Бюровĕнчен

(1941 çулти июлĕн 25-мĕшĕнчи ирхи пĕлтерӳ)

Ыран июлĕн 25-мĕш тенĕ чух çĕрле Петрозаводск, Порхов, Полоцк-Невель, Смоленск тата Житомир енĕсенче вăйлă çапăçусем пулса пынă.

Пирĕн авиаци, çĕр çинчи войскăсемпе пĕрле, противника хирĕç кĕрешнĕ тата унăн аэродромĕсене пыра-пыра çапнă.

* * *

Красноармеец Оленев хăюллăхпа тавçăруллăх кăтартнă. Тăшман тылне разведка тунă чухне вăл вăрман хĕрринче нимĕçсен боеприпассем тиенĕ виçĕ автомашинине курнă. Машинăсем патĕнче курăк çинче фашистсен 12 шоферĕ тата салтакĕсем выртнă. Пĕр йывăç патĕнчен тепĕр йывăç патне шуса пырса, Оленев юлташ тăшман патне çывăхах пырса тухнă, тăшман патне çитесси 25 метр юлсан, вăл автомашинăсем çине пĕрин хыççăн теприне 5 граната ывăтнă. Гранатăсенчен пĕри боеприпассем тиенĕ пĕр машина çине ӳкнĕ. Вăйлă взрыв пулнипе, нимĕçсен машинисемпе салтакĕсене пурне те пĕтерсе тăкнă.

* * *

Танковăй батальон командирне капитан Ефремова разведка çапла пĕлтернĕ: ыран ирхине нимĕçсен малта пыракан танкĕсен роти пирĕн Н-ски ДОТ-а атакăлама хатĕрленет, тенĕ. ДОТ командирне атака пуласси çинчен пĕлтерсе, Ефремов юлташ хăйĕн танкĕсене ДОТ-ăн икĕ енĕпе темиçе километрта пытарса вырнаçтарнă. Ирхине артиллерирен вăйлăн пенĕ хыççăн, противник танкĕсен роти ДОТ çине ыткăннă. ДОТ гарнизонĕ паттăррăн хӳтленнĕ. Сехет çурă хушшинче противникăн 8 танкĕ пĕтнĕ. Анчах та фашистсем çынсемпе машинăсене шеллемен, вĕсем ДОТ çине çĕнĕрен те çĕнĕ танксем кăларса янă. Уйрăм машинăсем ДОТ патне çывхарса пыма пуçланă. Вара капитан Ефремов икĕ енчен те тăшман çине тапăнма тытăннă. Фашистсен танкисчĕсем пăтрашса кайнă, юлашки снарячĕсене тĕлли-паллисĕр персе пĕтернĕ. Противник танкĕсен ротине çĕмĕрсе тăкнă. Каç пуларахпа ДОТ патĕнче нимĕçсен 38 машинин ванчăкĕсем йăванса выртнă. 18 танкăн экипажĕсене тыткăна илнĕ.

* * *

Орденоносец Зайцев командир пулса ертсе пыракан совет истребителĕсен группи противник пехоти пĕр çĕре нумайăн пуханнине асăрханă та, ун çине пулеметсенчен пеме тытăннă. Пĕррехинче цель патне вĕçсе пынă чухне Зайцев юлташăн самолечĕ тăшман зенитчикĕсем персе тăнă вырăна пырса тухнă. Командир хăрушлăхра пулнине курса, Пискаревпа Звягин летчиксем çийĕнчех ăна пулăшма васканă. Зенитнăй установкăсен тылне пырса кĕрсе, вĕсем çĕр çумĕпе вĕçсе оруди прислуги çине атака тунă. Зениткăсем лăпланнă. Фашистсен пехотин чаçне пĕтерсе тăкнă.

* * *

Н-ски подразделенири боец-снайпер Кузьма Мухайлов, лайăх позици йышăнса, пĕр кун хушшинче белофинсен 4 офицерне тата 12 салтакне стройран кăларнă. Тепĕр çапăçура Михайлов юлташ питех те тĕл персе тăшманăн наступлени тăвакан ротин командăй составне пĕтерсе тăкнă. Çакă вара противник ретĕсене дезорганизациленĕ. Белофинсем пăтрашса кайнипе усă курса, пирĕн боецсем контратакăна ыткăннă. Штык вĕççĕн çапăçса тăшманăн салтакĕсемпе офицерĕсене 30 çын ытла вĕлернĕ тата амантнă. 49 белофина тыткăна илнĕ.

* * *

Фашистла танксен колонни пирĕн территори çине кĕрсе кайнă та чугун çул патнелле пынă. Серков капитан ертсе пыракан красноармеецсен Н-ски чаçĕ,—ăна противника тытса чарма хушнă пулнă,—шоссе çине минăсем хурса тухнă. Минăсем çине пырса перĕнсе, нимĕçсен темиçе танкĕ сирпĕнсе кайнă. Совет артиллерисчĕсем тата пикировка тăвакан бомбардировщиксен эскадрильйи тăшманăн ытти танкĕсем çине пеме пуçланă. Çапăçу хирĕнче 20 танк çĕмрĕкне хăварса, противник каялла чакнă.

* * *

Нимĕçсен инçетри тылĕнче Д. колхозник ертсе пыракан партизансен отрячĕ хăюллăн çапăçать. Отряд пулеметсемпе, автоматсемпе, гранатăсемпе тата противотанковăй средствăсемпе хĕçпăшалланнă. Партизансем нимĕçсен моторизованнăй отрячĕсем çине хăюллăн тапăнаççĕ, çыхăнăва çĕмĕреççĕ, фашистсен чаçĕсене продовольстви тата горючисемпе боеприпассем тăратма чăрмантараççĕ. Н. ялĕ патĕнче партизансем тул çутăлас умĕн противникăн пысăк отрячĕ çине кĕтмен çĕртен тапăннă, унтан, фашистсен салтакĕсене шурлăха астарса кĕрсе, каялла чакнă. Çапăçу виçĕ сехете яхăн пынă. Тăшман отрячĕн пысăк пайне пĕтерсе тăкнă.

* * *

Кăнтăр-Хĕвеланăç енче çапăçакан Н-ски стрелковăй полк фашистсен чаçĕсем çине хăвăрт тата вăйлă атака туса вĕсене çĕмĕрсе тăкнă, вара вĕсен позицийĕсене йышăннă. Вăрманти уçланкăра, штаб блиндажĕнчен инçех мар вырăнта, красноармеецсем кăмрăкланса кайнă ӳтсене тупнă. Германин тыткăна лекнĕ салтакĕсем пĕлтернĕ тăрăх, фашистсен офицерĕсем темиçе красноармееца тыткăна илнĕ те вĕсене тискеррĕн хĕнесе сведенисем илме тăрăшнă. Ответ илмен пирки, фашистсем хĕнесе пĕтернĕ красноармеецсене пĕрле çыхса лартнă, вара бензин сапса чĕрĕллех çунтарса янă. Çунса кайнă геройсен ӳчĕсемпе юнашар вырăнта фашистсем асаплантарса вĕлернĕ тепĕр красноармеецăн ӳтне тупнă. Гитлер палачĕсем унăн хăлхисене касса татнă, чĕлхине туртса кăларнă тата аллисем çинчи тирне сӳсе илнĕ.

* * *

Гдыня портĕнче транспорт судни çине снарядсем тиенĕ чухне взрыв пулнă. Взрыв пулнипе портра пулнă Германи эсминецĕ тата минăсем тиемелли тральщик сиен курнă. Фашистсен влаçĕсем, диверси тунă тесе айăплаласа, портри 200 ытла рабочие арестленĕ.

* * *

Норвегири Х. Ларсен ертсе пыракан рабочисен партизан отрячĕ, Финляндин çурçĕр енче фашистсен тылĕнче кĕрешекенскер, нимĕçсен автоколонни çине тапăннă. Нимĕçсен колоннăна ăсатса пыракан салтакĕсемпе офицерĕсене вĕлерсе тата амантса пĕтернĕ, боеприпассем тата продовольстви тиенĕ 15 автомашинăна пĕтерсе тăкнă.

* * *

Ялхуçалăх продуктисене пысăк хăвăртлăхпа государствăна парса, колхозлă хресченсем нимĕçсен фашистла кĕтĕвĕсене çĕмĕрме Хĕрлĕ Çара пулăшаççĕ. Курск облаçĕнчи Краснояружски районри колхозниксем кашни кунах утă, тĕштырă, сĕт, аш-какай тата çăмарта тиенĕ лавсем кăларса яраççĕ. «Память Ильича» колхоз, иртнĕ çулти тырпул запасне парса, государствăна тырпул памалли çулталăкри плана тултарнă. Воронеж облаçĕнчи Богучарски районри «Красный партизан» колхоз государствăна çĕнĕ тырăран малтанхи 40 центнерне леçсе панă. Государствăна кашни кунах 50 центнертан кая мар тырă леçсе парас тесе, тырпул турттаракан возчиксен бригади, кашни кунах сыпной пункта пĕр хут кайса килес вырăнне, виçĕ хут кайса килме йышăннă. Таджик СС Республикинчи Ленинабад районĕнчи Фрунзе тата Ворошилов ячĕпе тăракан колхозсем государство умĕнчи обязательствăсене пур ялхуçалăх продуктисем тăрăх та тултарса пыраççĕ, 1942 çулти обязательство шучĕпе выльăх-чĕрлĕх пама хатĕрленеççĕ. Кăнтăр-Казахстан облаçĕнчи Икански районри «Интымах» ялхуçалăх артелĕн колхозникĕсем государствăна тĕштырă тăратмалли обязательствăсене пурне те тултарнă тата планран ирттерсе государствăна иртнĕ çулхинчен 10 хут нумайрах тырпул сутнă.

Тăван çĕршывшăн кĕрешме яланах хатĕр

Оборонăн Государственный Комитечĕн Председателĕ И. В. Сталин юлташ тăван çĕршыва юнлă фашистсенчен сыхласа хăварма пĕтĕм вăй-хала хурса ĕçлеме чĕнсе калани Çĕмĕрле районĕнчи кашни ĕççыннин чĕринче паттăрлăх çуратрĕ. Районри ĕççыннисем пурте пĕр саслă пулса мухтавлă Хĕрлĕ Çара пулăшма сăмах пачĕç.

Предприятисенче тата колхозсенче халь ĕç тухăçлăхĕ нихăçанхи пек те мар ӳссе пырать. Кашни рабочи, кашни колхозник хăйĕн вырăнĕнче тӳрĕ кăмăлпа ĕçлесе çĕршыв оборонине тĕреклетме пулăшать.

«Искра» колхозри тимĕрç Егор Стрелков тырпулсене пухса кĕртнĕ çĕрте ĕçлемелли машинăсене йăлтах пысăк пахалăхпа юсаса хатĕрлерĕ. Ортиков юлташ бригади пур ĕçре те мала тухса пырать. Колхозниксем ĕçре активлăн ĕçлеççĕ. Вĕсем тырпула пĕр тăккаламасăр тата кĕске срокра пуçтарса кĕртессишĕн кĕрешеççĕ.

Районра хăйсен ирĕкĕпе Хĕрлĕ Çара кайма ыйтса заявленисем паракансен йышĕ те ӳссех пырать. Акă, Сура трактор çулĕ çинче ĕçлекен Забраев, Угренинов, Курков юлташсем хăйсен ирĕкĕпе фронта кайма ыйтса райвоенкомата заявленисем пачĕç.

А. АФАНАСЬЕВ.

Кирпĕч тăвакан колхозра

ÇЕМЕРЛЕ. Хутарти Ленин ячĕпе тăракан колхозăн кирпĕч тăвакан бригадинче 20 колхозник ытла ĕçлет. Колхозниксем пурте пысăк тухăçлăхпа ĕçлеççĕ, производствăллă плана яланах тултарса пыраççĕ. Е. Михайловпа М. Макаров тата Н. Назарова колхозниксем нормăна 150—160-шар процент тултараççĕ. Кирпĕч тунă çĕре вĕренекенсене те явăçтарнă. Вĕсем вăйпитти колхозниксенчен пĕрре те юлмаççĕ.

П. Петров юлташ виççĕмĕш çул бригадир пулса ĕçлерĕ. Халĕ ăна Хĕрлĕ Çар ретне илнĕ хыççăн, ун вырăнне унăн арăмĕ М. Петрова юлташ ĕçлеме тытăнчĕ. Петрова юлташ кулленхи нормăна 150 процент таран тултарса пырать.

С. БАТЬКОВ.

Англи бомбардировщикĕсем вĕçевре.
(«Радио Загреб» журналтан илнĕ репродукци).

Германи верховнăй командованийĕн секретлă инструкцийĕсем çинчен Америка журналĕ мĕн çырать

НЬЮ-ЙОРК, июлĕн 23-мĕш. Чуралăха кĕртсе ӳкернĕ çĕршывсенче Германин ултавлă пропаганди фашистла Германие вĕсене «хӳтлекен» пек туса кăтартма хăтланни ним юлмиех арканса кайнă. Ун çинчен чи малтанах оккупациленĕ çĕршывсенче фашизма хирĕçле движени пит вăйлăн ӳссе пыни каласа парать. Тĕнчери пичетре гитлеризма тăрă шыв çине кăларакан документсене пичетлесе кăлараççĕ, гитлеризмăн никĕсĕ халăхсене пусмăртса тытса усрасси, çаратасси, терропа хăратасси пулса тăрать. Ялта çĕнĕ документсенчен пĕрине илсе кăтартаççĕ, вăл документра Германин верховнăй командованийĕ Германи фашизмĕ туртса илнĕ çĕршывсен ролĕ мĕнле пулмаллине уççăн кăтартса парать. Çак документа — «Оккупациленĕ çĕршывсенче Германи салтакĕсем хăйсене мĕнле тытмалли çинчен Германин верховнăй командованийĕ хатĕрленĕ инструкцие» — Америкăри «Америкэн Меркури» журнал Гансон Хабе ятлă эмигрантран туяннă, Францие парăнтарнă хыççăн вăл Дьезре (Франция) тыткăна лекнĕ çар çыннисен шутĕнче пулнă, унта батальон командирĕн переводчикĕ пулса пурăннă. Çак документа унта вăл хăй тарса тухас умĕн илнĕ, документне гестапо кăларнă. Документа журналăн черетлĕ номерĕнче пичетлесе кăларнă. «Вăл тĕрĕссипе тĕрĕс марри пирки эпĕ иккĕленместĕп»,—тесе çырать Хабе.

Инструкцире çапла кăтартса панă: оккупациленĕ территорисем виçĕ группăна пайланаççĕ. «А» группăна оккупаци тунă хыççăн та оккупантсене хирĕç тăнă çĕршывсем кĕреççĕ. «Б» группăна хăйсен чиккисене хӳтленĕ, анчах та кайран çĕнтернĕ çĕршывсем кĕреççĕ. «С» группăна Германия оккупацилемен, анчах Германи влиянийĕнче тăракан çĕршывсем кĕреççĕ.

«А» группа тĕлĕшпе Германин верховнăй командованийĕ партизансене хирĕç хăйĕн войскисене чи хаяр репрессисем йышăнма хушать, мĕншĕн тесен партизансем Германи фашисчĕсене хирĕç вăйлăн кĕрешеççĕ. Çак группăна Польша, Бельгия, Чехи протекторачĕ, Моравия, Лотарингия, Голландия, Норвегия тата Сербия кĕреççĕ. Асăннă çĕршывсенче регулярнăй çарсăр пуçне инструкци тăрăх гестапо чаçĕн штурмовой отрячĕсене тытса тăраççĕ, вĕсен 1-мĕш приказа пурнăçа кĕртмелле. (Хабе çапла çырать: приказран курăнать ĕнтĕ, сăмах халăхсене хирĕç чи çирĕп мерăсем йышăнасси çинчен пырать).

«А» группăна кĕрекен çĕршывсенче арçынсенчен 25 процентран кая мар пайне Германири «ĕç лагерĕсене» яраççĕ. Ытти арçынсемпе хĕрарăмсен ирĕксĕрлесе ĕçлеттерекен ĕç повинноçĕнче пулмалла. Çак группăри хуласенчи еврей халăхне геттона хăваласа яраççĕ, яллă вырăнсенче—концентрациллĕ лагерьсене. Малалла инструкцире çапла каланă: таварсен запасĕсене пурне те реквизици тумалла, вĕсене «конфискаци склачĕсене» памалла. Хабе çапла çырать: Германин верховнăй командованийĕн инструкцийĕнче халăхсенчен ыйтмасăрах Германи войскисене хваттерсене вырнаçтарма хушнă. «Б» группăна Франция, Румыния, Дания кĕреççĕ. Кунта çав çĕршывсенчи хăшпĕр хуласем кĕмеççĕ, мĕншĕн тесен вĕсен «А» группăн правилисене пăхăнса тăмалла. Документра çапла кăтартса панă: çав çĕршывсенче полицейскисен аслă вырăнĕсене нимĕçсем—гестапо сотрудникĕсем йышăнмалла. Халăх хушшинче кăмăлсăрлăх кăларса ярас мар тесе, инструкци халăх тĕлĕшпе тулаш енчен те пулин «вашаватлăрах» пулма хушать, анчах кунпа пĕрлех: Германин ĕç вăйĕ тĕлĕшĕнчи ыйтăвĕсене кирек-мĕнле пулсан та пурнăçа кĕртмелле, тесе палăртнă. Вырăнти влаççем Германие рабочисем яма пулăшмалла.

«С» группăна кĕрекен çĕршывсем тĕлĕшпе инструкцире çапла каланă: Германин техникăллă тата экономикăллă ыйтăвĕсене çав çĕршывсем тĕлĕшпе çар, политика тата геополитика енчен контроль туни палăртса парать. Хабе çапла çырать: вăл группăна Испания, Болгария, Венгрия, тен Италия та кĕрет. Çав çĕршывсенче Германи салтакĕсене Германи формипе çӳреме чараççĕ. Вĕсен фашизмшăн пропаганда ĕçне активлăн туса пымалла. «С» группăна кĕрекен пур çĕршывсенче те Германи офицерĕсен промышленноçăн çар отраçлисенче Германи рабочийĕсене усă курма пулăшмалла тата Германи рабочийĕсене ĕçе илме килĕшмесен, ун çинчен пĕлтермелле. (ТАСС).

„Нейе Цюрхер цейтунг“ хаçат Хĕрлĕ Çар паттăрлăхĕ çинчен

ЦЮРИХ, июлĕн 24-мĕш. (ТАСС). «Нейе Цюрхер цейтунг» хаçат çырнă тăрăх, Германин çар корреспонденчĕсем пĕлтернисем те вырăссем Германи çарне хирĕç калама çук вăйлăн тăнине тата контратакăсем тунине ăнланса илме пулать. Вырăссем Германи тактикине чаплăн хăнăхса çитрĕç пулмалла. Вырăссен дивизийĕсем Германи танкĕсене вĕсен коммуникацийĕсенчен татса илеççĕ, хăйсен танкĕсемпе Германин танксем хыççăн пыракан пехотине час-часах атакăлаççĕ. Çапла вара противник пехотин çапăçури пĕтĕм йывăрлăха хăйĕн çине илме тивет.

Вырăссен çапăçу меточĕсем тимлĕ тата пĕлсе тунипе палăрса тăраççĕ. Вырăссен пачах курăнман позицисенчен персе тăракан снайперĕсем Германин снабженипе резервсен колоннисене çапăçу линийĕ патне пыма чарса тăраççĕ. Вырăссем тăвакан укрепленисем маскировкăн шедеврĕсем пулса тăраççĕ тата вăл укрепленисене пур çĕрте те тимлĕн хӳтлеççĕ.

Англи авиацийĕн ĕçĕсем

ЛОНДОН, июлĕн 24-мĕш. (ТАСС). Авиаци министерстви пĕлтернĕ тăрăх, июлĕн 24-мĕш ыран тенĕ чух çĕрле Англи самолечĕсем Майн çинчи Франкфуртри тата Маннгеймри промышленность объекчĕсем çине çĕнĕрен пырса бомбăсем пăрахнă. Маннгеймра калама çук пысăк пушарсем тухнине палăртнă. Çавăн пекех Гаврти тата Остендери доксем çине те бомбăсем пырса пăрахнă.

Норвеги çыранĕсем патĕнче противникăн грузовой суднине çунтарса янă тата Германин пĕр истребительне пĕтернĕ.

Югославири пăлханусем

ЛОНДОН, июлĕн 24-мĕш. (ТАСС). Лондонри радио пĕлтернĕ тăрăх, Югославири районсенчен пĕринче пĕр эрне каялла восстани пуçланнă, çав восстание хорватсемпе черногорецсен группи организациленĕ. Итали салтакĕсене çак пăлханăва кирек мĕнле пулсан та пусарса лартма приказ панă. Анкараран пĕлтернĕ тăрăх, сербсен 200 салтакĕ, сăртсем çинче пытанса пурăнаканскерсем, пĕр яла кĕнĕ те, çав ял тăрăх сербсен формипе тумланнипех утса тухнă. Ялта пурăнакансем салтаксене хаваслăн саламланă, вĕсене кирлĕ таран апат-çимĕçсем парса янă, çавăн хыççăн салтаксем каллех сăртсем хушшине кайса пытаннă.

Америка хаçачĕ Голландири забастовкăсем çинчен

НЬЮ-ЙОРК, июлĕн 24-мĕш. (ТАСС) «Нью-Йорк геральд трибюн» хаçат пĕлтернĕ тăрăх, Голландин Нью-Йорка пырса çитнĕ икĕ беженецĕ Амстердамра тата Голландин Çурçĕр пайĕнче нумаях та пулмасть пĕтĕмĕшлĕ забастовка пуçланса кайни çинчен каласа параççĕ, çав забастовкăна хурçă шăратакан, судостроительнăй предприятисенче ĕçлекен рабочисем, электриксем тата ытти рабочисем 60 пин çын ытла хутшăннă. Забастовкăна оккупациллĕ влаççен мероприятийĕсене протест туса организациленĕ пулнă. Забастовка Германи çар влаçĕсем забастовкăсен районне пысăк çар чаçĕсем илсе пынă хыççăн тин чарăннă.

Вишире массăллă организацисене салатса янă

НЬЮ-ЙОРК, июлĕн 24-мĕш. (ТАСС). Юнайтед пресс агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Вишире декрет пичетлесе кăларнă, çав декретра коммунистла е оппозициллĕ çыхăнусем тытнăшăн тесе 320 организацине, вăл шутра спортивлă клубсене те, салатса ярасси çинчен каланă. Кунсăр пуçне Польша, Чехи, Югослави беженецĕсен, çавăн пекех тата Испани республикин беженецĕсен организацийĕсене те салатса янă.

Германири тата вăл оккупациленĕ çĕршывсенчи предприятисенче пулакан саботаж

НЬЮ-ЙОРК, июлĕн 24-мĕш. (ТАСС). Оверсис Ньюс агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Германирен пырса çитнĕ çынсем Германири тата вăл оккупациленĕ çĕршывсенчи нумайĕш заводсенче саботаж ӳссе пыни çинчен каласа параççĕ. Çапла, оборудованине сиенленĕ пирки Норвегире Хортенăн авиаци завочĕ пачах ĕçлеме пăрахнă тесе калас пулать. Францири Гном тата Рон завочĕсен, Германири Фокке Вульф тата Даймлер Бенц завочĕсен хӳмисемпе стенисем çумне ССР Союзне саламласа çырса хунисене час-часах тĕл пулма пулать. Рабочисене нумай арестленĕ пирки çак предприятисенче пысăк пăлханусем пуçланса кайнă.

Францири, Германири тата Чехословакири авиацин пысăк завочĕсенче саботаж тунă пирки Совет Союзĕпе Германи хушшинче вăрçă пуçланнă хыççăн производство 50 процент чакнă.

Америка пичечĕ Германи фашизмĕн агрессиллĕ çĕнĕ планĕсем çинчен

НЬЮ-ЙОРК, июлĕн 23-мĕш. (ТАСС). Уэллес Европăри никама пăхăнмасăр пурăнакан юлашки çĕршывсене хирĕç Германия çĕнĕ агресси тума хатĕрленни çинчен США информаци илнĕ, тесе пĕлтернĕ май, «Нью-Йорк геральд трибюн» хаçатăн Вашингтонри корреспонденчĕ, официаллă çынсем шутланă тăрăх, Германия Португалине туртса илме хатĕрленет, тесе çырать.

Германин Бергенри салтакĕсен пăлхавĕ

ЛОНДОН, июлĕн 23-мĕш. (ТАСС). Нумаях пулмасть Бергенра Германи салтакĕсен пăлхавĕ пулса иртнĕ. Халĕ Лондонра çав пăлхав çинчен тĕплĕнрех пĕлнĕ. Пăлхав Бергенăн шалти гаванĕсене сыхласа тăракан Кварвен крепоçĕнче пулнă. Вилнисен йышне шута илсен — пурĕ 130 çын, вăл шутра 15 офицер вилнĕ — пăлхав вăйлă пулнă.

Германире тата Италире горючи çителĕксĕр

ЛОНДОН, июлĕн 20-мĕш. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, совет бомбардировщикĕсем Румынири нефтепромыслосене пысăккăн сиенленĕ. Турци импортерĕсем кăтартса панă тăрăх, çитес вăхăтра Румынирен нефть турттарса каясси вăйлăн чакмалла.

Румынипе Италия васкасах горючи запасĕсем тума тытăннă.

Финн халăхĕн палачĕ—Маннергейм

Гитлерла шайкăн тарçисем — Финляндин вăрçă чĕртсе яракан йыткĕтĕвĕ, Финляндипе Совет Союзĕ хушшинче тунă мирлĕ договора ултавлăн пăсса, финн халăхне каллех ССР Союзне хирĕç вăрçăллă авантюрăна кĕртсе ярать. Çав авантюрăна каллех финн халăхĕн юнлă палачĕ генерал Маннергейм ертсе пырать.

Финн помещикĕсен çак «спасителĕ» влаçра 20 çул ытла тăрать. Ĕççыннисене асаплантарса вĕлернĕшĕн помещиксем ăна çарăн высший чинне — фельдмаршал чинне панă.

Маннергейм ашшĕ — князь Карл Маннергейм 5 миллион марка чухлĕ капитал тытнă, унăн нумай çĕрсем пулнă тата вăл Стокгольмри биржăра паллă вырăн йышăнса тăнă.

Çак пысăк мул тытнă князĕн тата спекулянтăн ывăлĕ барон Густав Маннергейм хăйĕн службăри карьерине патша çарĕнче пуçланă.

Император çумĕнчи офицер пулса, вăл Персири революци вăхăтĕнче хĕçпăшалсăр халăх тĕлĕшпе тискер ĕç туса патша умĕнче уйрăмах мухтава тивĕçлĕ пулнă. Вырăссен пĕрремĕш революцийĕн çулĕсенче, финн халăхĕ вырăс халăхĕпе алла алăн тытăнса патша самодержавине хирĕç кĕрешнĕ чухне, Маннергейм финн халăхĕн ирĕклĕхне путарса лартнă.

Российăра Октябрьти Социализмлă Аслă революци çĕнтернĕ хыççăн Финляндири ĕççыннисем буржуази влаçне сирпĕтсе антарса хăйсен революциллĕ правительствине туса хунă. Анчах финн белогвардейщинни, Германи империализмĕ пулăшнипе, халăха хирĕç граждăнла вăрçă пуçланă. Çакăнта ĕнтĕ финн белогвардейщинине çĕклесе хавхалантаракан тата унăн организаторĕ барон Густав Маннергейм сцена çине тухса тăрать.

Германи империалисчĕсем ярса панă войскăсем пулăшнипе финн реакцийĕ халăх движенине путарса лартнă. Финляндире массăллă шурă террор пуçланнă, ăна Маннергейм организациленĕ. Маннергеймла палачсем 1918 çулта 40 пин ĕççыннине вĕлернĕ, 15 пин рабочи концентрациллĕ лагерьсенче выçăпа, сивĕпе аптăраса вилнĕ.

Финн буржуазийĕ влаçа туртса илнĕ хыççăн Маннергейм бандисем рабочисене, хресченсене, интеллигенцие, пурĕ 90 пин çынна, урăхла каласан, ĕçлеме пултаракан халăхăн 10 процентне тĕрмесене хупса лартнă; Финляндири пĕтĕм халăх шутĕнчен 3 процентне каторгăна янă.

Маннергейм пулăшнипе 987 помещик Финляндири пĕтĕм çĕр хисепĕнчен 81 процентне туртса илнĕ, халăха валли 19 процент çеç хăварнă. Халăха йăлтах чухăнлатса тата выçă тăратса хăварнă.

Маннергейм СССР территорийĕ çине темиçе хутчен те вăрă-хурахла тапăнассине организацилет, çавăн пек тапăнусенчен карел халăхĕн пиншер ывăлĕсем вилнĕ. Финляндири ĕççыннисене хирĕç кĕрешме вăл финн буржуазийĕн ывăлĕсенчен белогвардеецсен шюцкор ятлă боевой организацине тăвать.

Юденич бандисем наступлени тунă вăхăтра Маннергейм Петрограда «кĕрешсе» илме Финлянди çарне яма уççăнах ыйтать.

Ахальтен мар ĕнтĕ 1919 çулта Колчак Çĕпĕртен Маннергейм патне ятарласа янă телеграммăра, ăна Советсене хирĕç похода тухма чĕнсе, çапла çырнă:

«...Я прошу Вас, генерал, принять это мое обращение, как знак неизменной памяти русской армии о Вашем славном прошлом в ее рядах».

Маннергейм совета хирĕç интригăсемпе провокацисем тума, Финляндири ĕççыннисене пăвса лартма пĕр кун хушши те чарăнса тăман. Вăл 1929 — 1930 çулсенче рабочисен организацийĕсене çĕмĕрсе тăкас ĕçе пуçаракан пулнă, финн фашисчĕ-лапуасцĕсене, шюцкорсене пуçарса ертсе пынă.

Маннергейм Европа тăрăх çӳрет, ССР Союзне хирĕç вăрçă чĕртсе ярас шутпа империализмлă державăсен правителĕсем патне кĕре-кĕре тухать. Вăл: Ленинграда çĕнсе илмесĕр эпĕ хам шпагăри çĕççĕне каялла чикместĕп, тесе мухтанать.

Германири гитлерла бандитсем влаçа хăйсен аллине илни юншăн çунакан бароншăн усăллă пулнă. Финляндире кучухнехи чи вăйлă фортификацисем тăваççĕ, сăмахран, «Маннергейм линийĕ», 1940 çулта ăна пирĕн мухтавлă Хĕрлĕ Çар çĕмĕрсе тăкнă.

Маннергейм 1939 çул вĕçĕнче ССР Союзне хирĕç пуçланă вăрçăн провокаторĕ тата организаторĕ пулнă. Çав вăрçăра вăл белофинсен çарне ертсе пынă.

Белофинсен вăрçăллă авантюри финн халăхне унăн вилĕмлĕ тăшманĕ кам пулнине кăтартса панă. Финн рабочийĕсене фронта вăйпа ирĕксĕрлесе янă. Маннергеймла бандитсем калама çук сивĕ çанталăкра та финн халăхĕсенчен тумтирсем туртса илме вăтанман.

Маннергейм генерала нимĕн те пулăшман: кучухнехи вăйлă фортификацисемпе «Маннергейм линийĕ» те, ăна валли ютçĕршывсенчен ярса панă бомбардировщиксемпе хĕçпăшалсем те, финн халăхĕн юнне тăкни те — нимĕн те пулăшман. Геройла Хĕрлĕ Çар белофинсене вăйлăн çĕмĕрсе тăкрĕ. Вĕсен совет халăхĕнчен каçару ыйтмалла пулчĕ.

Анчах та, Совет Союзĕпе мир туса, Маннергеймпа унăн банди советсен çĕршывне хирĕç пеме хӳмре чул пытарса хăварнă. Германи фашизмĕн Финляндири агенчĕсем ССР Союзне хирĕç вăрçăпа тухма Германири фашистла ушкăнпа пĕрле хатĕрленнĕ. 1940 çул пуçламĕшĕнчех Румынири буржуаллă «Виаца романяска» («Румынская жизнь») журнал «Вырăссемпе Финлянди хушшинчи конфликт» ятлă статьяра çапла çырнă: «ССР Союзне хирĕç кĕрешекен Финляндие Германи войскисем Совет Российине хирĕç кĕрешмелли плацдарм туса хунă».

Финн халăхĕн юнлă палачĕ — Маннергейм иртнĕ çулта ăна Хĕрлĕ Çар панă урока маннă. Вăл çĕнĕ урок туянĕ, ку расра çак урокран сывалма пултараймĕ.

Л. ГРИГОРЬЕВ.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0—67, редактор заместителĕн — 3—97, редакци секретарĕн — 4—40, пропаганда пайĕн — 4—97, парти пурнăç пайĕн — 7—97, ялхуçалăхĕпе промышленность пайĕсен — 0—88, çырусемпе рабселькорсен пайĕн — 2—30, дежурнăйăн — 6—23, «Ленин çулĕпе» журналăн — 0—85, издательство конторин—0—23.

НТ 2565 Гор. Чебоксары, типография № 1 Управления издательств и полиграфии при СНК ЧАССР, Заказ , 345. ф. 6 58 84 п. л.